

Beslutande organ	Kommunala pensionärsrådet
Plats och tid	Vänersalen, Stadshuset kl. 13.30 - 15.45
Beslutande	Sara Swahnström, äldre- och omsorgsnämnden (ordförande) Hans- Bertil Fransson, SPF (vice ordförande) Anita Olausson, kommunstyrelsen Ola Bertilsson, äldre- och omsorgsnämnden Arne Löberg, SKPF Ewa Colliander, SPF Lennart Stark, PRO Birgitta Sundbom, SKPF Lars Larsson, RPG Göran Bjursten, SPF Morgan Robertsson, PRO
Övriga deltagande	Bo Nilsson, PRO Ulla Nyberg, PRO Barbro Wallenstein, SKPF Gudrun Sjöberg, SKPF Göran Norberg, SPF Birgitta Karlander Ribbstedt, SPF Annelie Åberg, förvaltningschef äldre- och omsorg Selma Bandic, avdelningschef äldreomsorg Pia Stenlund, avdelningschef hälso- och sjukvård/MAS Agneta Rönnkvist, biståndschef Jonny Samuelsson, digitaliseringsstrateg äldre- och omsorgsförvaltningen Otto Johansson, samordnare trygghetsskapandetrustning Zacharias Orschel, larmoperatör äldre- och omsorgsförvaltningen Caroline Dernestam Jansson, sekreterare
Utses att justera	Ewa Colliander
Justeringens plats och tid	Enligt överenskommelse
Sekreterare Paragrafer 23 - 33 Caroline Dernestam Jansson
Ordförande Sara Swahnström
Justerande Ewa Colliander

Kommunala pensionärsrådet

§ 23 Mötets öppnande/upprop

§ 24 Godkännande av dagordning

- Punkten ”Åtgärder för att möta en ökad hotbild” utgår och tas med till KPR den 29 november.
- Punkten IT- säkerhet läggs till i dagordningen.

Rådet godkänner dagordningen med tillägg för följande ärenden under övrigt:

- Beslut om ny arbetstidslag enligt EU.

§ 25 Val av protokolljusterare

Rådet väljer Ewa Colliander, SPF, att justera protokollet.

§ 26 IT- säkerhet

Jonny Samuelsson, IT- strateg, informerar om IT- säkerhet och vad man bör tänka på för att undvika bedrägerier via epost, sms eller andra kanaler.

På Stadsbiblioteket finns DigidelCenter där man kan få hjälp med olika digitala tjänster. DigidelCenter är öppet varje tisdag klockan 14.00–16.00 det går även att boka enskilt besök, se länk för mer information.

<https://mariestad.se/Mariestads-kommun/Kultur--fritid/Bibliotek/DigidelCenter>

§ 27 Åtgärder omfördelning budget 2023

Annelie Åberg, förvaltningschef äldre- och omsorgsförvaltningen, informerar om åtgärder med anledning av budgetram 2023, vilka kostnadsbesparingar som skulle kunna göras samt vilka satsningar som kan bli aktuella, **Bilaga 1**.

- Träffpunkt Sonja är nu en del av kärnverksamheten för Mariestads kommun för att främja de äldres välbefinnande och motverka äldres ensamhet.
- Fotvård av kommunens fotvårdsterapeut kommer endast att erbjudas boende på kommunens särskilda boenden, medicinsk fotvård utförs ej av kommunens fotvårdsterapeuter.
- En hälsosatsning för medarbetare inom äldre- och omsorgsförvaltningen bland annat för komma till rätta med höga sjukskrivningstal.
- Ökad digitalisering – att använda ny teknik – såväl i den enskildes hem som vid omvårdnad och administration.
- Larm – Trygghetslarm – Kommunen tar över larmmottagning vilket kommer att skapa en trygghet för både personal och brukare.
- En ny arbetstidslag som kommer att innebära ett nytt arbetssätt och behov av en större flexibilitet för medarbetarna.

Fråga från Anita Olausson, kommunstyrelsen: *Vad gör man för att behålla personal?*

Svar från Annelie Åberg, förvaltningschef äldre- och omsorg:

Några åtgärder är bland annat hälsosatsningen och att erbjuda ett bättre och hållbarare arbetsliv med bättre scheman.

Kommunala pensionärsrådet

§ 28 IVO- granskning av särskilt boende, uppdatering

Pia Stenlund, avdelningschef hälso- och sjukvård/MAS, informerar om den granskning av kommunen särskilda boenden som genomfördes i december 2022, en granskning som gjordes av särskilda boenden i hela Sverige, **Bilaga 2**.

§ 29 Matpris i kommunen

På restaurang Humlet och Björkgården är kostnaden för en lunch:

- 90kr för pensionärer
- 105kr för övriga

Kostnad för anhörig som äter lunch tillsammans med en boende på särskild boende är:

- 74kr

Avgift för mat helpension på särskilt boende är 3 888kr/månad.

§ 30 Senioremässan 2023, utvärdering

Ewa Colliander, SPF, informerar om årets senioremässa som var den 16 i ordningen.

Mässan erbjuder underhållning, föreläsning, utställare, mat och fika. Mässan är en uppskattad sammankomst för alla men i synnerhet för de äldre som är ofrivilligt ensamma.

I år var det ca 800 - 1000 besökare.

Pensionärsorganisationerna bär idag hela ansvaret för mässan vilket innebär ett stort arbete och man önskar fortsättningsvis att kommunen och pensionärsorganisationerna tillsammans anordnar Senioremässan.

Annelie Åberg, förvaltningschef äldre- och omsorg, önskar få till sig information om uppstart av Senioremässan 2024, pensionärsföreningarna kallar till uppstartsträffen.

§ 31 Fallindikator på larm och kvalitetskontroll av larm

Otto Johansson, samordnare trygghetsskapande utrustning, och Zacharias Orschel, larmoperatör, informerar om trygghetslarm och förevisar en larmhubb som placeras i hemmet och en larmknapp som kan användas i form av ett armband eller halsband.

Den enskilde kan larma både via larmknapp eller via larmhubben.

Larmknappen kan även ställas in på andra funktioner som till exempel fall-larm.

Larmhubben är som en högtalare-telefon, via den kommunicerar larmcentral sedan med den enskilde och larmcentralen skickar larmet vidare till respektive hemvårdsgrupp där den enskilde hör hemma.

Provlarmning sker ca 1gång/månad eller vid tillfällen då man känner sig osäker på om larmet fungerar. Samtliga hemvårdsgupper har möjlighet att kontrollera att larmen är i funktion.

Äldre- och omsorgsförvaltningen omvärldsbevakar genom att titta på på andra lösningar som till exempel en värmekamera där man kan se vart i bostaden personen vistas och om personen uppehållit sig länge på samma plats vilket skulle kunna innebära en fallincident. Värmekameran är självlärande med hjälp av Artificiell Intelligens (AI) och lär sig rörelse och beteendemönster för att

Kommunala pensionärsrådet

kunna känna igen en avvikelse och larma för det. På så sätt kan kameror undvikas då förvaltningen är medvetna om att många äldre inte vill ha en kamera i sitt hem.

§ 32 Särskilt boende - Är det olika riktlinjer för biståndsbedömning i olika kommuner

Agneta Rönnkvist, biståndschef, informerar om att det är olika biståndsbedömning för olika kommuner och det är upp till varje kommun att avgöra vilka insatser som ska beviljas utifrån de riktlinjer som finns.

§ 33 Utvärdering av semesterperioden 2023

Selma Bandic, avdelningschef äldreomsorg, informerar om sommaren 2023.

Enkäter med olika frågor har skickats ut till den enskilde, enhetschefer, ordinarie personal, vikarier och ungdomssommarjobbare för att få svar på hur de upplevt sommaren, **Bilaga 3**.

I enkäten kan man se att sommaren har varit bra men att det finns det som kan bli bättre.

Introduktionsprogrammet som har använts i år är nytt och behöver landa i verksamheterna för att ge ett fullgott resultat.

Ett beslut togs sent om att anställa ungdomssommarjobbare och det visade sig vara en framgång för såväl verksamheterna som för ungdomarna.

Ewa Colliander, SPF, ställer frågan:

Anställer man personer som inte fungerar i verksamheten bara för att det saknas vikarier?

Annelie Åberg, förvaltningschef äldre- och omsorg, svarar:

Ibland avslutas anställningar för att personer inte fungerar i verksamheten, andra personer kan man hjälpa vidare genom att ge extra handledning.

En synpunkt framfördes:

Hans-Bertil Fransson, SPF, har fått till sig att en person som sökt kontakt med äldre-kansliet inte fått något svar.

Annelie Åberg, förvaltningschef äldre- och omsorg, berättar att det finns en plan för att ett servicecenter ska tas i bruk och man hoppas då på att det ska ge en bättre tillgänglighet för medborgarna.

Följande punkter utgår på grund av tidsbrist och återkommer på nästkommande sammanträde den 29 november:

- Åtgärder för att möta en ökad hotbild
- Språkkunskaper hos vårdpersonal
- Träffpunkt Sonja: Besöksantal och plan framåt
- Kö till särskilt boende
- Dialog med vård- och omsorgspersonal
- Inköp av bas- och hygienartiklar särskilt boende
- Bussresor inom regionen
- Broddar till kommunens äldre
- Vision 2040
- Beslut om ny arbetstidslag

MARIESTAD

Anslagsbevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutande organ	Kommunala pensionärsrådet	
Sammanträdesdatum	2023-10-04	
Anslagsdatum	2023-10-12	Anslag tas ner 2023-11-12
Förvaringsplats för protokollet	Äldre- och omsorgsnämndens arkiv, Stadshuset	
Underskrift Caroline Dernestam Jansson	

Annelie Åberg, Äldre- och omsorgschef

Äldre- och omsorgsnämnden

Underlag för Effektiviseringsförslag inför besparing 2023 och budgetarbetet 2024

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade (2023-05-29 KF, § 120) om omfördelning av ramar för att uppnå en budget i balans 2023.

För Äldre- och omsorgsnämndens del handlar det om en ramsänkning på 12 miljoner kronor för 2023. Syftet är att uppnå en god ekonomisk hushållning på längre sikt utifrån finansiella mål. Besparingen ska ligga kvar i budget för 2024. Förslag till effektiviseringar ska behandlas av respektive nämnd.

Utifrån kommunfullmäktiges beslut av ekonomisk genomlysning av förvaltningarna har Äldre- och omsorgsförvaltningen genomfört och redovisat Kostnad per brukare för nämnd i juni månad där mycket god effektivitet finns i förvaltningens verksamheter.

Redovisat i underlag finns dels kostnader som förvaltningen bär för 2023 och framåt utanför beslutad ram 2023–2025 samt möjliga effektiviseringsförslag med konsekvensbeskrivning för Äldre- och omsorgsnämnden att ta hänsyn till vid val av presenterade effektiviseringsåtgärder.

De verksamheter som Äldre- och omsorgsnämnden bedriver som inte är myndighetsutövning är också tydliggjord.

Redovisning sker på en extra-insatt nämnd 23-08-15.

Äldre- och omsorgschef föreslår utifrån det ekonomiska läget flera effektiviseringar för att även kunna parera den lägre ram som föreligger i planering inför budget 2024.

Flera av besparingsalternativen kan inte få effekt mer än marginellt under innevarande år.

De åtgärder som sedan föreslås och beslutas av nämnden behöver i sedvanlig ordning riskbedömas efter nämndens beslut och innan verkställighet.

Prioriteringar och principer för effektiviseringsförslag

Äldre- och omsorgsförvaltningens förslag som nedan presenteras för Äldre- och omsorgsnämnden handlar om möjliga effektiviseringar till 2023–2025.

För att säkerställa att förslagen kan bidra till långsiktiga lösningar som gynnar både våra brukare, patienter och våra anställdas bästa har följande principer varit vägledande:

1. Prioritera hög kvalitet i vård och omsorg för brukare och patienter.
2. Öka likvärdigheten i verksamheterna genom att ge personal och chefer bättre förutsättningar. Förslagen syftar till att ge alla brukare och patienter en vård och omsorg av hög kvalitet varje dag i alla våra verksamheter. I grunden handlar förändringarna om att ge personal och chefer likvärdiga förutsättningar för att lyckas med att följa socialstyrelsens krav på god vård och omsorg.
3. Fokusera på det lagstadgade uppdraget
Kärnverksamheten och det lagstadgade uppdraget prioriteras.
4. För våra brukare och patienters bästa
Det är av yttersta vikt att förslagen är rimliga och genomförbara utifrån brukare och patienters bästa. I alla överväganden har en enklare prövning av brukare och patientens bästa funnits med för att påvisa hur brukare och patienter påverkas av förändringarna. De förslag som nämnden väljer att gå vidare med behöver fördjupas och konsekvens-bedömas tillsammans med enhetschefer och personal som finns närmast brukare och patienter.
5. Helhetslösning genom att samla och optimera resurser.

Utgångspunkten har varit att få till en bra helhetslösning för hela Äldre- och omsorgsförvaltningen. Det vill säga en resursoptimering ur ett såväl kvalitetssäkert, ekonomiskt, personellt som lokalmässigt perspektiv.

Till varje förslag har nedanstående konsekvenser kortfattat beaktats och redovisas:

- Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL, nationella styrdokument och Äldre- och omsorgsnämndens kommunala mål
- En enklare prövning av brukare och patienters bästa
- En enklare risk- och konsekvensanalys
- Ekonomiska konsekvenser för Äldre- och omsorgsförvaltningen

Effektiviseringsförslag

En ekonomisk genomlysning av samtliga verksamheter har genomförts av Äldre- och omsorgsförvaltningens ledningsgrupp tillsammans med konsultföretaget Ensolution.

KPB (Kostnad per brukare) har tagits fram för samtliga verksamheter i förvaltningen och presenterats i ÄON. (23-06-20 ÄON, § 77)

De förslag som tagits fram är förslag som ses som möjliga att verkställas helt eller delvis 2023 och framåt. Äldre- och omsorgschef, Avdelningschefer för Hälso- och sjukvård, Äldreomsorg, Funktionsstöd samt Bistånd har tillsammans med förvaltningscontrollers utfört genomlysning av verksamheternas möjligheter till effektiviseringsåtgärder. Varje förslag har inte utretts i den omfattningen som Äldre- och omsorgsförvaltningen önskat och det beror framförallt på den tidsram som är satt. Förslagen har heller inte hunnit behandlas i förvaltningens verksamheter eller förankras på det sätt som ses som nödvändigt om de ska verkställas.

Då kommunfullmäktige beslutade om ny budgetram 2023-05-29 är Äldre- och omsorgsförvaltningens budget inte längre i balans. Tabellen nedan ökade kostnader gentemot den nya budgetramen.

Tabellen visar även förslag på möjliga effektiviseringar. Dessa förslag finns beskrivna längre fram, där återfinns även kortfattade konsekvensbeskrivningar. Effektiviseringarna har för avsikt att påverka sjukskrivningstalet med olika åtgärder, öka arbetsnärvaron. Därav finns i dag ingen uträknad effekt exakt när den ekonomiska effekten får ett genomslag i tabellen.

Ökade kostnader	2023	2024	2025
Kost diff. (netto efter ramökning 1,0 år 2023)	2,5	2,5	2,5
Lokalvård	0,2	0,2	0,2
Leasingbilar	0,35	0,35	0,35
Miljöfarligt avfall	0,15	0,2	0,2
Arbetskor	0	1	1
Digitalisering	1,5	1,7	1,7
M365	0	1,2	0,7
GVS 12	3,5	2,9	2,9
Medvind- vikarieverktyg	0,1	0,32	0,32
Fidonycklar	0,2	0,2	0,2
Arbetstidslag	5	20	20
<u>Summa ökade kostnader</u>	13,5	30,57	30,07

Effektiviseringar	2023	2024	2025
Avvakta Politisk satsning Funktionsstöd	4,3		
Intäkt Statsbidrag	4,2		
Hälsosatsning			
Öka digitalisering			
Effektivisering administration		1	1
Larmmottagning trygghetslarm		0,3	2,6
<i>Summa effektiviseringar</i>	8,5		

Förslag till beslut

Avvakta Politisk satsning riktad mot boendelösning LSS

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre och omsorgsnämnden kommunala mål

Förvaltningen är i behov av två nya gruppboendestäder samt 5 lägenheter inom Funktionsstöd. Delar av dem är förflyttning mellan Socialförvaltningen över till Äldre- och omsorgsförvaltningen där Äldre- och omsorgsförvaltningen bär kostnaden genom förflyttning av budgetmedel från Socialförvaltningen.

Två gruppboendestäder behöver säkerställas för att kunna möta upp utflytt från Bjurliden samt omhänderta en befintlig kö. Gruppboendestäderna kommer att vara inflyttningsklara 2024 enligt planering.

Innebörden blir således att Förvaltningen kan avvara denna satsning 2023 men medlen kommer dock att behövas 2024 då utökning av verksamheten sker eftersom antalet brukare i verksamheten kommer att öka.

En enklare prövning av brukare och patientens bästa

Avdelningen Funktionsstöd behöver få möjlighet att verkställa beslut om bostad i särskilt boende. Det har inte funnits strukturella förutsättningarna för god boendeplanering. Nu har Äldre- och omsorgsförvaltningen ett ansvar att säkerställa den nya strukturen så vi undviker en boende-kö.

Då beslutet redan är taget att Bjurliden ska avvecklas för brukarnas bästa är det viktigt att säkerställa så de nya boendelösningarna når upp till rätt standard enligt LSS.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

4,350 mnkr år 2023 budgetram i försenad boendelösning som är möjlig att förflytta till år 2024.

Intäkt Statsbidrag

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre och omsorgsnämnden kommunala mål

Äldre- och omsorgsförvaltningen har erhållit ett prestationsbaserat statsbidrag där vi 2021 - 2022 ökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden. Det är en retroaktiv ersättning. Medlen finns inte planerade i budget för att upprätthålla kärnverksamhet.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

En enklare prövning av personal, brukares bästa

Verksamheterna har i dag en bemanning baserad på likvärdiga nyckeltal efter behov i verksamheten. Medlen finns inte planerade i budget för att upprätthålla kärnverksamhet.

En enklare risk- och konsekvensanalys

Medel som kommer retroaktivt utan att ha en budgetpost var tilltänkt till systematisk kvalitetsutveckling.

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

4,2 mnkr.

Träffpunkt Sonja

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre omsorgsnämnden kommunala mål

Träffpunkt Sonja är en träffpunkt för att förebygga äldres ensamhet i Mariestads kommun. De äldre får möjlighet att känna mening i sin vardag och få möjlighet att träffa andra.

Det saknas dock beslut på att Träffpunkt Sonja ska vara Mariestads kommuns kärnverksamhet i det biståndsbedömda arbetet för att motverka äldres ensamhet.

Enligt SoL har kommunen ansvar för att erbjuda olika sociala insatser till äldre som befinner sig i behov av stöd och gemenskap. Det kan inkludera aktiviteter som främjar socialt umgänge, mötesplatser för äldre och stöd till äldres deltagande i samhällslivet.

Om en ansökan eller anmälan finns där en äldre person upplever ensamhet och det påverkar deras välbefinnande negativt, har kommunen skyldighet att utreda deras situation och erbjuda lämpligt bistånd. Det kan innebära att erbjuda stödsamtal, kontakter med volontärer eller möjligheter till sociala aktiviteter.

Kommunen har också en skyldighet att samarbeta med andra aktörer såsom frivilligorganisationer, föreningar och ideella initiativ för att kunna erbjuda en bredare och mer varierad social verksamhet för äldre. Det kan innebära att samordna insatser och resurser för att motverka ensamhet och främja social gemenskap. En viktig uppgift som Träffpunkt Sonja har.

Det är viktigt att notera att SoL ger en övergripande ram för kommunens ansvar och skyldigheter när det gäller äldres välbefinnande och ensamhet. Hur dessa skyldigheter konkret tolkas och implementeras kan variera mellan olika kommuner och deras specifika resurser och förutsättningar. Träffpunkt Sonja är förenligt med nämndens mål:

Mariestads invånare är trygga med att de får den hjälp de behöver när de behöver den.

Alla medborgare får ett tryggt och korrekt bemötande av Äldre- och omsorgsnämndens verksamheter.

En enklare prövning av brukare och patientens bästa

Mariestads kommun har en växande äldre befolkning där Träffpunkt Sonja har ett syfte att vara en del i arbetet med att förebygga och motverka äldres ensamhet, främja välbefinnandet och den sociala integrationen för våra äldre invånare. Syftet är också att skapa och stödja sociala mötesplatser och aktiviteter för äldre i samarbete med föreningar, organisationer och frivilliga i verksamheten.

En enklare risk- och konsekvensanalys

Inför budgetåret beslutades det om en ramhöjning på 1 mnkr där Träffpunkt Sonja skulle vara en permanent del av Äldre- och omsorgsnämndens verksamhet.

Om Träffpunkt Sonja avvecklas innebär det att stödet till de äldre som inte bor på ett särskilt boende begränsas till enskilda biståndsbeslut där den sociala aktiviteten utförs tillsammans med omsorgspersonal.

Omorganisera fotvård

Förutsättningar att följa gällande lagar, nationella styrdokument och äldre- och omsorgsnämndens mål

Fotvård erbjuds idag till alla som bor i Mariestads kommun och är 69 år och äldre samt för personer som bor på särskilt boende/gruppboende. Fotvårdsterapeuterna arbetar på samtliga av kommunens särskilda boenden.

Fotvård är vård av fötterna, till exempel fila förhårdnader, klippa naglar och smörja med mjukgörande salva. Medicinsk fotvård är en sjukvårdande behandling som syftar till att förebygga komplikationer som är orsakade av underliggande sjukdomstillstånd som kan påverka fotens nerver, kärl, hud eller mjukdelar.

Äldre- och omsorgsförvaltningen är i behov av att i första hand använda våra personella resurser till de som bor på våra särskilda boenden. Förvaltningens undersköterskor avlastas för de brukare som har mer omfattande behov av fotvård som är resurskrävande. Omvårdnad av fötter ingår i undersköterskans ordinarie arbetsuppgifter.

Kommunens fotvårdare utför inte medicinsk fotvård. De brukare som har det behovet får sin medicinska fotvård utförd via vårdcentral.

- **Medicinsk Fotvård ingår i Vårdval Vårdcentral för Västragötalandsregionen** (Krav och kvalitetsbok, 2.2.9 Medicinsk fotvård-).

Vårdcentralen ska tillhandahålla medicinsk fotvård där indikation för detta finns,

för de sjukdomstillstånd enheten har behandlingsansvar för, om inte regionala överenskommelser föreskriver något annat. Medicinsk fotvård ska ges samordnat med övrig vård, stöd, behandling och rehabilitering som patienten har behov av. Remittering till medicinsk fotvård ska ske enligt fastlagda regionala riktlinjer.

- **Regional riktlinje - Västragötalandsregionen**

Indikation för medicinsk fotvård

Medicinsk fotvård ska ske samordnat med övrig vård, stöd, behandling och rehabilitering som patienten har behov av. Fotens tillstånd avgör om det är behov

av medicinsk fotvård och vid flera sjukdomar kan sådana tillstånd leda till en remittering till medicinsk fotvård. Medicinsk fotvård avser att förhindra eller skjuta upp allvarliga komplikationer till en sjukdom som påverkar fotens nerver, kärl, hud eller mjukdelar och förebygga svårålkta sår, felställningar och amputation.

2.1 Målgrupper

För remiss och behandling krävs att patienten har någon av följande sjukdomar:

- diabetes
- reumatoid artrit eller annan reumatisk sjukdom
- arteriell insufficiens i benen
- psoriasis eller annan svår hudsjukdom
- funktionshinder såsom synnedstättning eller rörelseinskränkning
- kombinerat med medicinskt tillstånd som medför risk för fotkomplikationer såsom
 - neuropati
 - angiopati
 - inflammation och felställningar
 - osteoartopati
 - hudförändringar och hudsjukdomar på fötter
 - sår
 - ödem
 - nagelförändringar
 - infektioner

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

En enklare prövning av personal, brukare och patienters bästa

Brukare som bor på våra särskilda boenden får fotvård av utbildade undersköterskor enligt rutin. Fotvård ingår i personlig omvårdnad.

Medicinsk fotvård finns att tillgå via vårdcentraler på remiss alternativt boka direkt hos en privat leverantör.

De äldre som får fotvård av kommunens fotvårdare i dag och inte bor på våra särskilda boenden har tillgång till privata aktörer som utför omvårdnad av fötter. De äldre som har behov av medicinsk fotvård får sin fotvård via vårdcentral.

En enklare risk- och konsekvensanalys

Brukare och patienter inom hemvården kommer att behöva vända sig till en vårdcentral för medicinsk fotvård. Helt enligt gränssnitt mellan region och kommun- vem som ska bedriva respektive vård. Om det är på remiss så räknas det som sjukvård och då har man rätt till sjukresa.

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

Äldre- och omsorgsförvaltningen är i behov av att använda våra personella resurser på bästa sätt för att möta upp kompetensförsörjningen för framtidens ökade äldreomsorg.

Effektivisering administration

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre- och omsorgsnämndens kommunala mål

En fördjupad översyn av administrativa tjänster behöver genomföras som skulle kunna minskas. Arbetsuppgifter skulle kunna ersättas med digitala effektiviseringar genom verksamhetssystemet Lifecare och andra utvecklingar av system så kan möjligheten finnas att minska med de administrativa tjänsterna med två årsarbetare.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

En enklare prövning av personal, brukare och patienters bästa

Påverkar inte patient och brukare. Omorganisation med färre administrativa tjänster som behöver förhandlas med fackförbund.

En enklare risk- och konsekvensanalys

Förflyttning av arbetsuppgifter och ansvar till samordnare och enhetschefer som redan i dag har administration som upptar en stor del av deras arbetsuppgifter. Nära ledarskap med personal minskar.

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

2024 1mnkr

2025 1mnkr

Sänka sjukskrivningstalen - Hälsosatsning

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre och omsorgsnämnden kommunala mål

Förslag till en Hälsosatsning med syfte att sänka sjukskrivningstalen som idag ligger på ett snitt på 10 % helår för Äldre- och omsorgsförvaltningen.

Sjuklönekostnaden för 2023 års 5 första månader har en kostnad på 4 347 927kr + PO.

Projektet har tidigare genomförts för hela Mariestads kommun under åren 2015–2018 med mycket god effekt som då benämndes Hälsolyftet. Den totala sjukskrivningen sänktes från 7,55 % år 2015 till 5,01 % år 2018.

Målsättningen är att minska sjukfrånvaron pga. arbetsrelaterade och livsstilspåverkande orsaker. Gå från sjukfrånvaro till hälsonärvaro. Förbättrad upplevd hälsa samt att kommunen är en attraktiv, socialt ansvarstagande arbetsgivare.

Hälsosatsningen bidrar till sparade kostnader genom att medarbetarnas arbetsförmåga förbättras vilket leder till god hälsa och arbetsmiljö och ger effekt på sjukfrånvaro och ohälsotal.

Hälsoanalys är ett verktyg för att arbeta systematiskt med ohälsa och arbetsmiljö och ger chef verktyg för att arbeta med ohälsa och arbetsmiljö i tidigt stadium. Den fångar upp tidiga signaler på ohälsa och sjukfrånvaro och förebyggande insatser för medarbetaren kan sättas in i ett tidigt stadium och arbetsnärvaron kan bibehållas.

Hälsoanalyser sker gemensamt med chef, företagssköterska och HR där syftet är att främja utveckling, självledarskap hos chef och öka organisationens framåtanda

och hållbarhet. Chefsutvecklingen ska stärka chefen i att leda i förändring. Projektet innehåller: HälsoSAM med provtagning och konditionstest, Hälsoanalys samt Chefsutveckling.

Inom Äldre- och omsorgsnämnden råder en positiv förändringskultur där alla medarbetare bidrar och vet hur de för fram nya idéer.

Äldre- och omsorgsnämnden i Mariestads kommun är en attraktiv arbetsgivare som lockar till sig rätt kompetenser i förhållande till våra behov.

En enklare prövning av personal, brukare och patienters bästa

En stabil personalgrupp är en god grund för att bedriva en god vård och omsorg med hög kvalitet. Stabilitet nås när arbetsgruppen är intakt och kan fokusera på brukare/patienters behov.

För att säkerställa kompetensbehovet, krävs en trygg bemanning i verksamheterna. Det innebär risk för fler avvikelser i verksamheterna om det saknas kompetens.

En enklare risk- och konsekvensanalys

Hälsolyftet är utfört tidigare kommunen och kunskapen om effekten är mycket god. Tyvärr så drabbades hela samhället av en Pandemi där effekten för alla arbetsgivare fick svårigheter att upprätthålla fortsatt arbete med sjukfrånvaro då Pandemin var den stora primära orsaken. Vid en omstart av projektet som utförs på samma upplägg finns kunskaper att vila på tillsammans med HR avdelningen. Erfarenheten visar även att den ekonomiska effekten startar år 2.

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

Kostnaden för projektet är 2,5 mnkr/år. Effekten av sänkningen av sjukskrivningstalen arbetas fram med HR & lön för att vi ska kunna få en jämförbarhet med tidigare projekt.

Öka Digitalisering

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre och omsorgsnämnden kommunala mål

Äldre- och omsorgsnämnden ska aktivt arbeta med att finna och använda digitala lösningar som bidrar till verksamhetsutveckling och kostnadseffektivitet.

Välfärdens utmaningar kräver nytänkande och mod. Att ta tillvara brukarnas och

medarbetarnas innovativa lösningar samt digitaliseringens potential inom vård och omsorg kommer att innebära att det finns stora möjligheter till inflytande, delaktighet och självständighet för den enskilde. För att nå dit krävs flera initiativ, på kort och lång sikt, där förändringsledning är en framgångsfaktor till om ett digitaliseringsinitiativ lyckas eller inte. Digitaliseringen utmanar rådande kultur, invanda strukturer och arbetssätt. Genom utvecklad ledning och styrning skapas förutsättningar att nyttja digitaliseringen som en källa till stärkt effektivitet och innovation inom förvaltningens verksamheter.

Målet är därför att äldre- och omsorgsnämnden ska ge förutsättningar att nyttja digitaliseringens fulla potential så att individer ska kunna bo kvar hemma, känna sig trygga och fortsätta att vara delaktiga i samhället. Äldre- och omsorgsnämnden ska också använda välfärdsteknik som ett komplement till omsorgen och hälso- och sjukvård för att möta framtidens kompetensbehov.

Äldre- och omsorgsnämnden har ett innovativt och hållbart förhållningssätt med fokus på digitala lösningar som skapar mervärde för dem vi är till för.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

För att möta framtidens kompetensförsörjning som alla kommuner har svårt att lösa finns ett stort behov att vara innovativa med digitalisering och ligga i framkant. Den stora satsningen behöver ske framförallt med trygghetsskapande utrustning för att hålla nere personalkostnader och skapa trygghet för våra omsorgstagare med en god kvalitet på vård och omsorg.

En enklare prövning av brukare och patientens bästa samt en enklare risk- och konsekvensanalys

Digitalisering inom äldreomsorgen kan innebära införandet av digitala system för hantering av dokumentation, schemaläggning, medicinhantering, och kommunikation. Genom att avvakta med digitaliseringen kan Mariestads kommun missa möjligheten att effektivisera sina processer och därmed riskera att slösa tid och resurser på manuella och pappersbaserade system. Det kan leda till en ineffektiv äldreomsorg och ökad arbetsbelastning för personalen.

Genom digitalisering kan äldreomsorgen erbjuda olika tjänster och möjligheter till äldre personer, till exempel distansvård, telemedicin, och virtuell kommunikation. Om kommunen avstår från att digitalisera, kan vi missa chansen att erbjuda dessa fördelar till våra äldre invånare. Det kan begränsa tillgängligheten till vård och kommunikation, särskilt för äldre personer som bor på avlägsna platser eller har begränsad rörlighet.

Digitalisering inom äldreomsorgen kan ge möjlighet till social interaktion, underhållning och lärande för äldre personer. Genom att avstå från digitalisering riskerar Mariestads kommun att äldre människor missar dessa möjligheter och därmed får en minskad livskvalitet. Digitala verktyg kan också bidra till att minska känslor av ensamhet och isolering genom att underlätta kommunikation med familj och vänner.

Digitalisering möjliggör insamling och analys av data som kan användas för att förbättra äldreomsorgen. Genom att avvakta med digitalisering kan vi missa möjligheten att dra nytta av data för att fatta informerade beslut, identifiera trender och förbättra kvaliteten på omsorgen. Det kan bli svårare att hantera och utnyttja informationen på ett effektivt sätt.

Larmmottagning trygghetslarm

Förutsättningar för att följa patientsäkerhet, HSL, LSS, SoL m.fl. nationella styrdokument och äldre och omsorgsnämnden kommunala mål

1250 h/månad använder personalen till att ta emot och hantera trygghetslarm. Det är arbetstid som personalen inte har inplanerad utan måste avbryta sitt arbete för att gå till larmande brukare. Detta leder till stressade/pressade medarbetare och otrygga brukare som upplever att det tar lång tid för personalen att komma när de larmat. Trygghetslarmen får utförarorganisationen idag ingen ersättning för. Larm utförs utöver beställda timmar.

En enklare prövning av personal, brukare och patientens bästa

Mariestad hanterar idag ca 5000 trygghetslarm per månad, eller 60 000 larm per år.

I dagsläget har vi larmmottagare (Everon) som sitter i Finland och som vidarebefordrar samtliga larm till hemvårdens personal. Larmmottagaren kategoriserar endast larmen och skickar dem sedan ut till personalgruppen. Varje larm tar lågt räknat 15 minuter för hemvårdspersonalen att hantera.

Omräknat i timmar blir det 1250 h/månad vilket motsvarar 8,4 årsarbetstider. Om också kostnaden för larmmottagartjänsten från Everon räknas in så blir det ytterligare en årsarbetare, alltså totalt 9,4 årsarbetstider för att hantera samtliga inkommande larm till kommunen.

Larm utförs utöver beställda timmar.

Mot bakgrund av dessa siffror, som ligger betydligt högre än våra grannkommuner, skapades en arbetsgrupp tidigt 2023 för att se om detta gick att påverka.

Omvärldsanalys gjordes, där ett antal frågor skickades ut till grannkommunerna samt några av de 10 modellkommunerna (för äldreomsorgens digitalisering) runt om i landet.

Den enda kommun som svarade att de inte hade problem med larmmottagande var Lidköpings kommun som har larmmottagning i egen regi där de även hanterar Vara, Essunga och Grästorp.

Jämförelser mellan kommunerna: I Lidköping, Vara, Essunga och Grästorp har 3,4 % av befolkningen larm. Totalt ca 68 000 innevånare.

I Mariestad har 3,2 % av befolkningen larm. Ca 24 800 innevånare.

Alltså jämförbart.

- Larmkunderna i Lidköping, Vara, Essunga och Grästorp larmar i snitt 59 gånger per år medan Mariestads larmkunder larmar 75 gånger.

Vad beror detta på?

Upplever deras kommuninvånare en högre känsla av trygghet?

Är de bättre ”fostrade” och omhändertagna?

- Jämförelse av antal larm som går ut till hemvårdspersonalen:

Mariestad: 100%

Lidköping: 50%

Om Mariestads kommun lyckas att hantera larmmottagningen på samma sätt som Lidköping och på sikt få en tryggare befolkning kan vi gå från 60 000 till ca 30 000 larm/år som går ut till hemvårdspersonalen, med nuvarande befolkningsunderlag.

Det skulle innebära att vi går från ett personellt behov för larmhanteringen hos hemvårdspersonalen på 8,4 årsarbetstider till 3. En minskad larmbelastning med 65 %.

Utslaget på antal hanterade larm per kommun och den personal som hanterar larmen (både larmmottagning och hemvårdspersonal) ligger kommunerna lika, ca 6250 larm per personal (årsarbetstid) och år.

En enklare risk- och konsekvensanalys

Kräver en omställning under ett års tid. Uppsägningstiden på avtalet med Everon är 12 månader, där vi succesivt tar över larmmottagning för trygghetslarmen. Skapar en trygghet för både personal och brukare.

Lidköpingsmodellen har arbetats med under många år, så förändringsprocessen att gå från 9,5 årsarbetare till 3 är en omställning som kräver ett tydligt ansvarsområde och kontinuerlig uppföljning.

Förändringen att ta över larmmottagningen kommer framförallt att innebära en minskad stressfaktor och belastning för personalen, vilket i sin tur hjälper till att minska sjukskrivningskostnader

Ekonomiska konsekvenser (helårseffekt)

- Uppsägning av option larmmottagning; Kostnaden baseras på kostnad per trygghetslarm. Besparing på antal larm Mariestads kommun innehar idag är 0, 6 mnkr. (antalet larm ökar stadigt med den äldre befolkningen)
- Minskade antal larm att hantera för personal med ett mål på att halvera larmen innebär ca 4 årsarbetare = 2 mnkr
- Förändringen att ta över larmmottagningen kommer framförallt att innebära en minskad stressfaktor och belastning för personalen, vilket i sin tur hjälper till att minska sjukskrivningskostnader.
- Totalt: 2,6 mnkr/ år

Inom Äldre- och omsorgsnämnden råder en positiv förändringskultur där alla medarbetare bidrar och vet hur de för fram nya idéer.

Äldre- och omsorgsnämnden i Mariestads kommun är en attraktiv arbetsgivare som lockar till sig rätt kompetenser i förhållande till våra behov.

Fortsatta Utredningar

Intäkter

Äldre- och omsorgsförvaltningen ska utreda samtliga avgifter vi hanterar så vi har de strukturella förutsättningarna att säkerställa de årliga uppdateringar som behöver säkerställas.

Effektivisering

Äldre- och omsorgsförvaltningen har ett uppdrag att se över en delning av undersköterskeorganisationen.

Arbetstidslagens nya tolkning kommer kräva ett arbete tillsammans med personal och fackförbund att finna nya scheman som följer lagen, ger en god arbetsmiljö och är god ekonomisk hushållning.

Ett projekt med en Resursgrupp Funktionsstöd där vi behöver minska overtiden finns utarbetat. En fördjupad analys med anledning av arbetstidslagen behöver utföras innan det startar.

IVO's tillsyn december-22

Tillsyn av alla kommuners särskilda boenden för äldre där syftet var att ta reda på om det fanns förutsättningar att ge en god och säker vård. Genom journalgranskning och intervjuer med patienter, sjuksköterskor och ledning.

- Individuell bedömning
- Kompetensnivå
- Dokumentation
- Personalkontinuitet
- Läkemedelshantering
- Vård i livets slutskede

MARIESTAD

Brister som framkom

- Den personal som gör medicinska bedömningar har inte tillräcklig kompetens för arbetsuppgiften och behärskar inte det svenska språket i tillräcklig omfattning.
- Tillgång till läkare och läkarkonsultation är ibland otillräcklig.
- Dokumentation sker inte enligt gällande regelverk och det finns inte en kontinuitet i personalgruppen som främjar en god vård.
- Läkemedelshanteringen sker inte på ett patientsäkert sätt.
- Vården i livets slutskede sker inte enligt gällande regelverk. Brytpunktsamtal finns inte dokumenterade på rätt sätt.

MARIESTAD

Åtgärder som vidtas

- Av 238 tillsvidareanställd omsorgspersonal på Säbo så har 95 % av dessa en undersköterskeutbildning.
- Utbildning till undersköterska erbjuds med hjälp av Äldreomsorgslyftet.
- Utbildning för omsorgspersonal av ansvarig sjuksköterska på boendet inom områdena palliativ vård, sårvård, läkemedelshantering, hygien, nutrition, munhälsa och kontroll av vitalparametrar (puls, blodtryck, temp) pågår.

MARIESTAD

- Utbildning av språkombud pågår.
- Utbildning i språkstöd för chefer pågår.
- Uppföljning av läkartid, antal årskontroller och medicinska vårdplaner följs upp i samverkan med vårdcentralerna 4 ggr/år. Åtgärder vidtagna där det ej har fungerat optimalt.

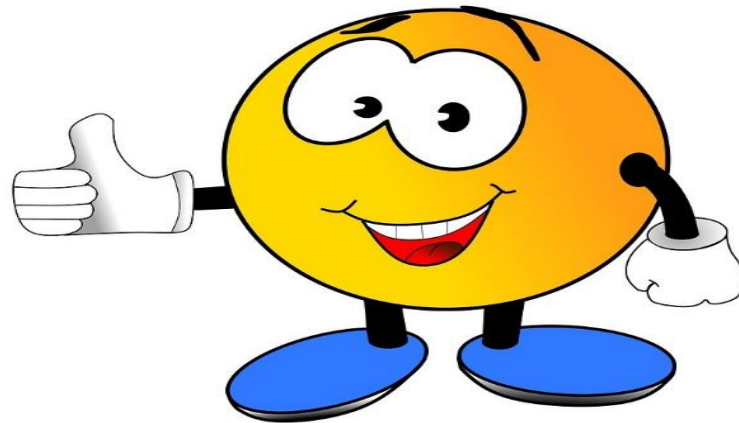
MARIESTAD

- Nytt verksamhetssystem (journalssystem) införs hösten-23 och utbildningsinsatser i dokumentation för all personal sker under hösten-23.
- Översyn av grundschema utefter ny arbetstidslag och för att främja ökad kontinuitet.
- Kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen sker årligen av Apoteket AB, senast i april-23.
- Utbildning i läkemedelshantering sker för all nyanställd omsorgspersonal. Följs sedan upp årligen med kunskapstest.

Digital signering

Avstämning med representant från APPVA 2 ggr/år. Går igenom supportärenden, statistik och driftstörningar som varit. Senaste avstämningen gjordes 22/9.

Mariestad har 140 000 insatser som ska signeras. 99 % signeras och 93 % i rätt tid. De som avviker har en differens på 6 min. Ligger i topp 10 av APPVAS 140 kunder.

MARIESTAD

- Utbildning för sjuksköterskor i palliativ vård i samarbete med Palliativa enheten på SkaS
- Dokumentet Medicinsk vårdplan är reviderat i Vårdsamverkan Skaraborg. Klart v.39.
- HLR-utbildning i samarbete med Vadsbogymnasiet för all personal var 3:e år. Startades i mars-23.

MARIESTAD

- Förflyttningsutbildning för all omsorgspersonal som arbetar med förflyttningar. Utbildare är kommunens arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Start sep-23.
- Avvikelse följs upp halvårsvis. I december månad införs en ny avvikelsemodul, LifeCare avvikelser. Ska göra det lättare att rapportera och följa upp avvikelser i verksamheten.

God och nära vård

I maj-22 antog Socialnämnden **Färdplan-länsgemensam strategi för god och nära vård** som är framtagen av VG´s 49 kommuner och VGR.

Färdplanen beskriver målbild, förändrade arbetssätt och förutsättningar för utvecklingen.

Utvecklingen till nära vård behöver öka fram till 2030 och omtag görs nu i Vårdsamverkan Skaraborg (Kommunerna och Regionen tillsammans)

- Vård på rätt vårdnivå
- Digitala lösningar
- Förstärkt kommunal och regional primärvård

MARIESTAD

FÖRFLYTTNING

- ...från sluten vård till öppen vård
- ...till mer hälsofrämjande och förebyggande insatser
- ...till ökad kontinuitet och samordning
- ...till ökad tillit och stark samverkan
- ...till mer personcentrerad vård och omsorg
- ...till mer tillgänglig vård, t ex genom digitalisering

**GOD OCH
NÄRA VÅRD**

MARIESTAD

MARIESTAD

Utvärdering av semesterperioder

Sommaren 2023

Svarsfrekvens

- Generellt har svarsbortfallet varit relativt stort, i vissa grupper har färre än 50% av de tillfrågade svarat.
- **Brukare** inom äldreomsorgsavdelningen, 418 besvarade enkäter av ca 1120. Många med kognitiva svårigheter vilket kan göra utmanande att besvara en enkät.
- **Enhetschefer/samordnare**, 26 besvarade enkäter av 42. Flera nya chefer och samordnare började på sina tjänster under eller efter sommaren
- **Ordinarie personal**, 282 besvarade enkäter av 784. Flera enkätsvar har inkommit försent.
- **Sommarvikarier**, 67 besvarade enkäter av ca 200. Högre svarsfrekvens än 2022.
- **Ungdomsjobbare säbo**, 12 besvarade enkäter av 24.

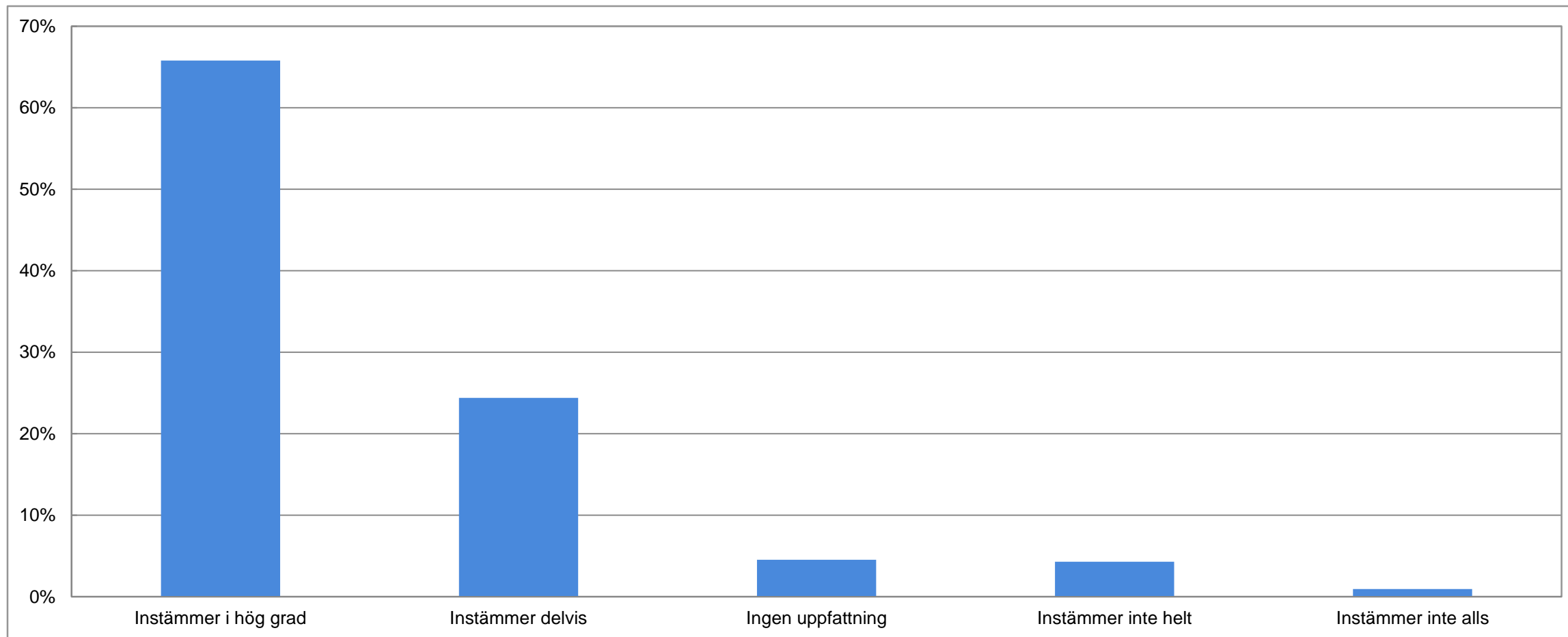
MARIESTAD

Brukare inom avdelning Äldreomsorg

MARIESTAD

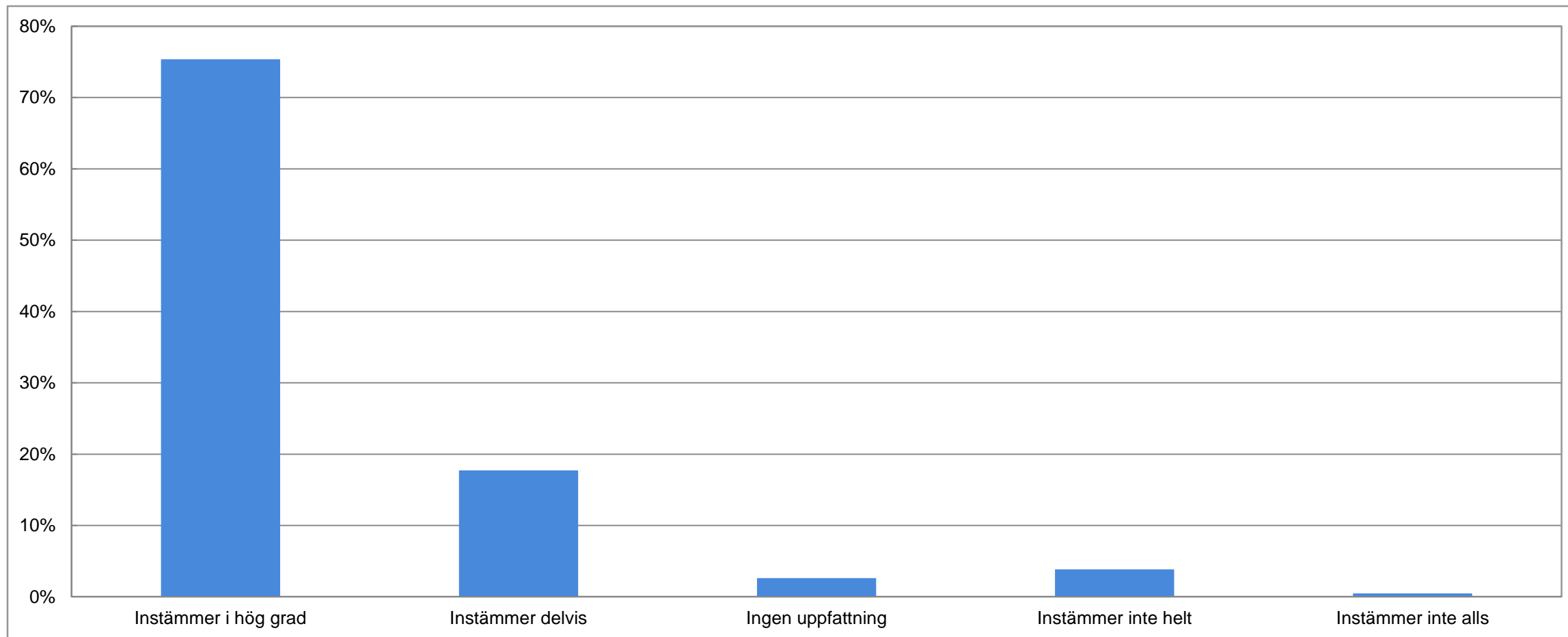
Är du nöjd med de insatser du fått under sommaren?

MARIESTAD

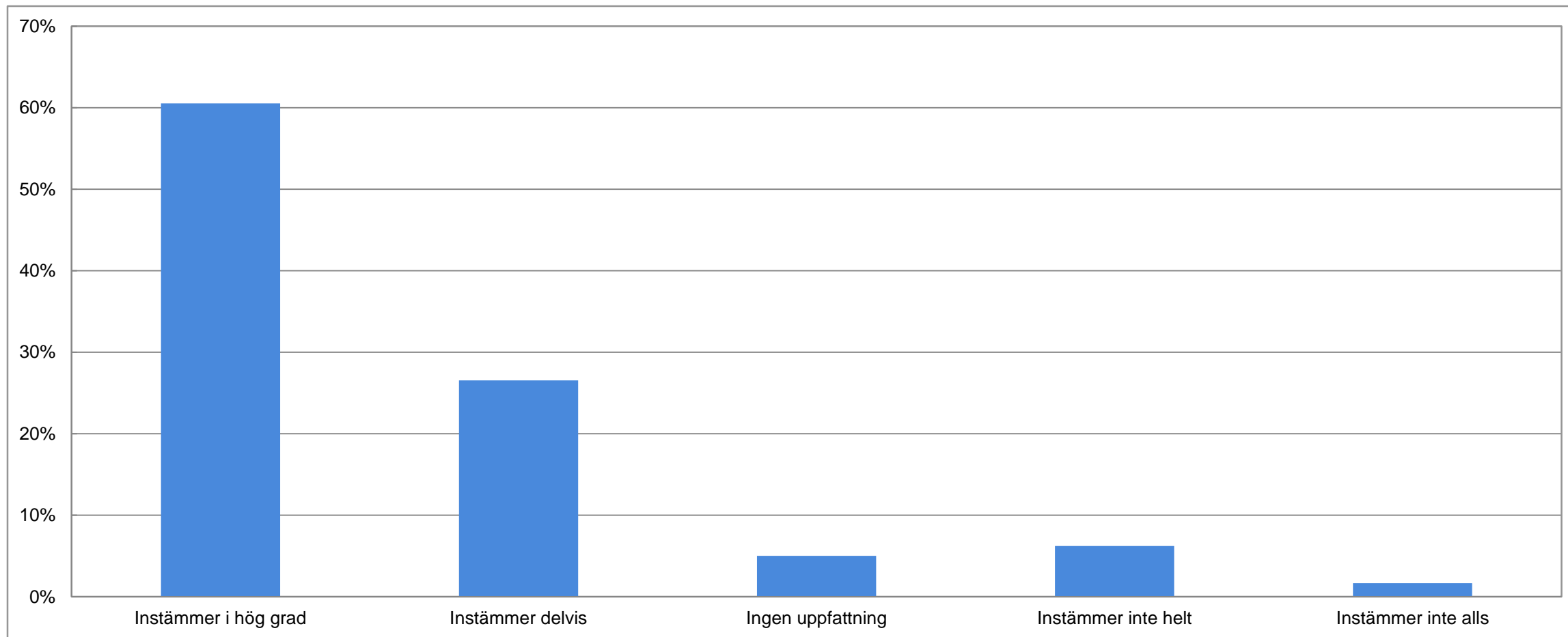
Personalen har bemött mig på ett bra sätt under sommaren.

MARIESTAD

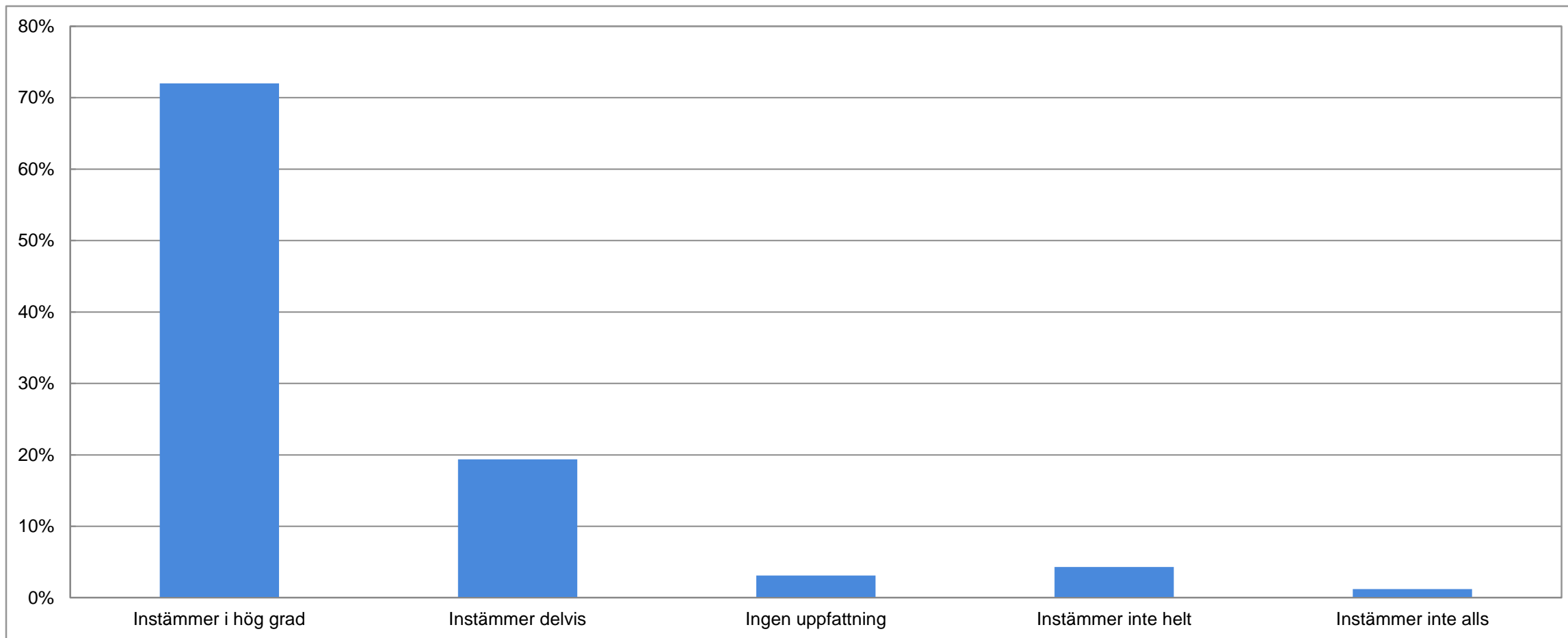
Har det varit lätt att kommunicera med personalen under sommaren?

MARIESTAD

Jag har känt mig trygg med att få den hjälp som jag behöver under sommaren

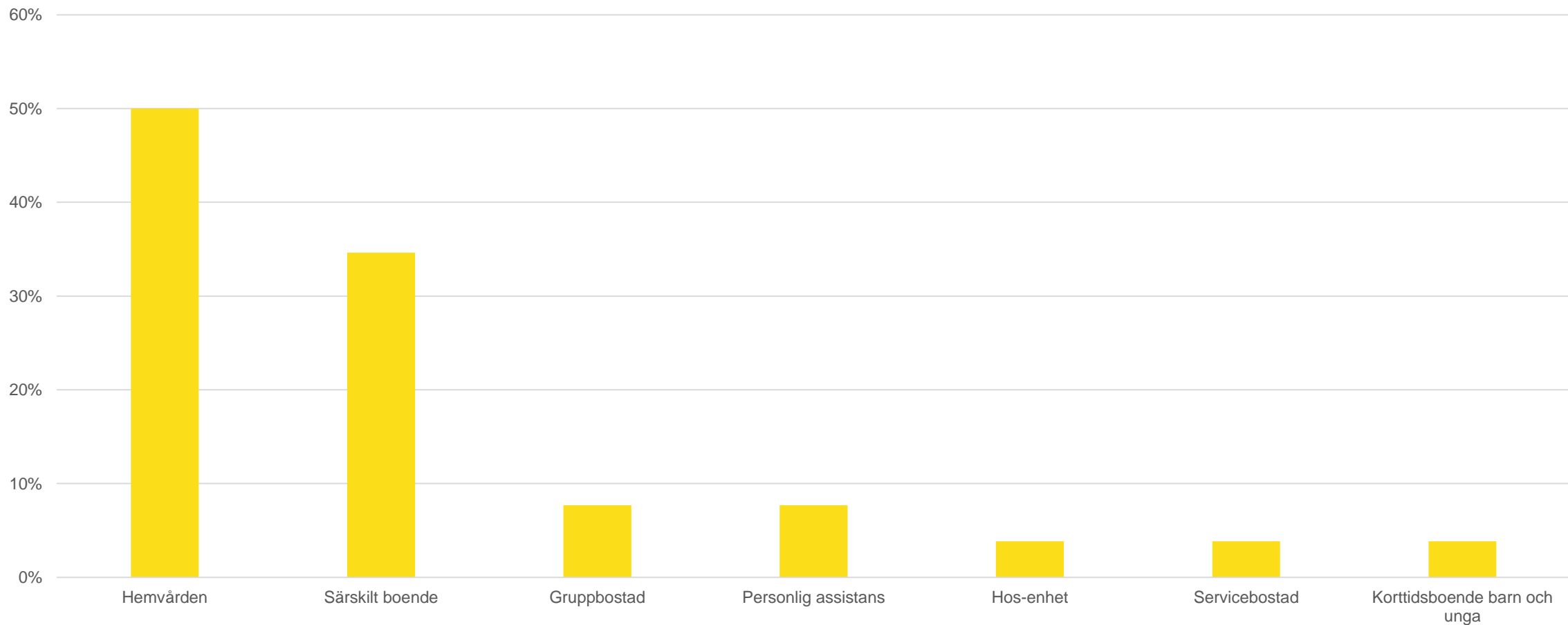
MARIESTAD

Enhetschefer och samordnare

MARIESTAD

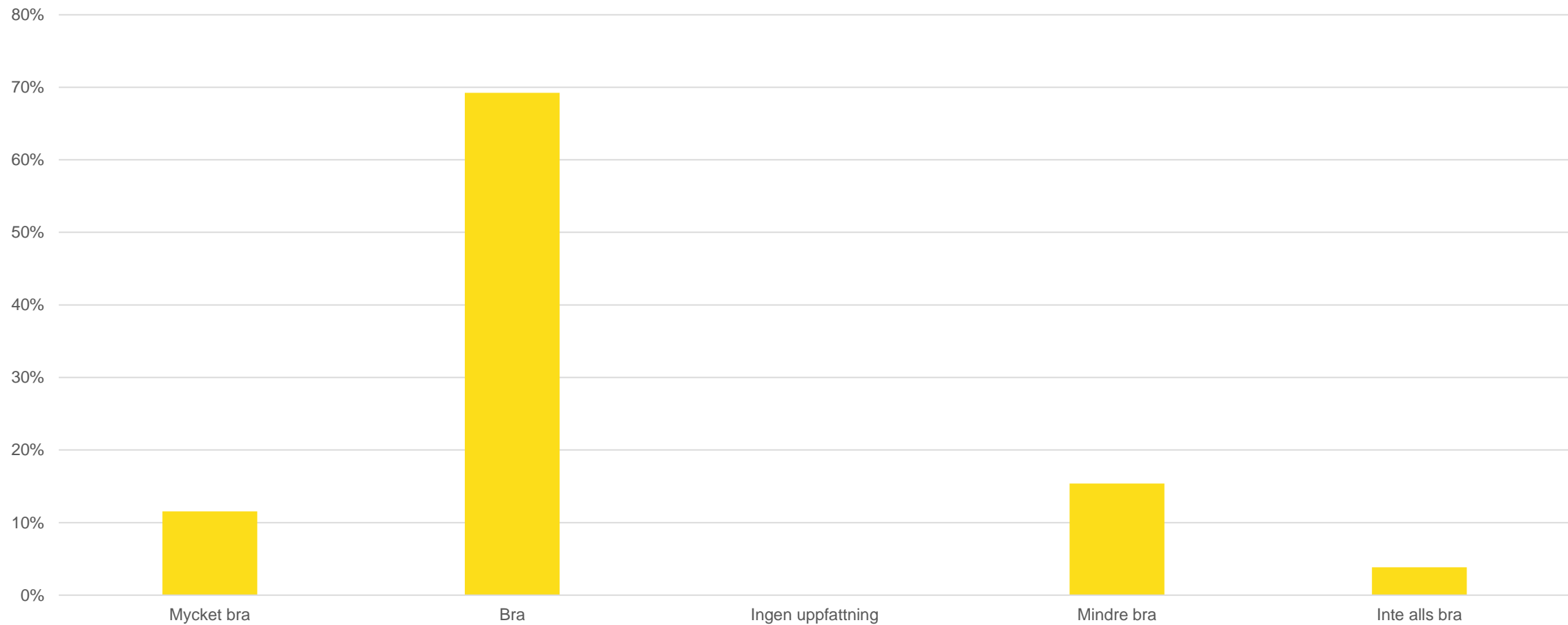
Inom vilken inriktning är du enhetschef/samordnare?

MARIESTAD

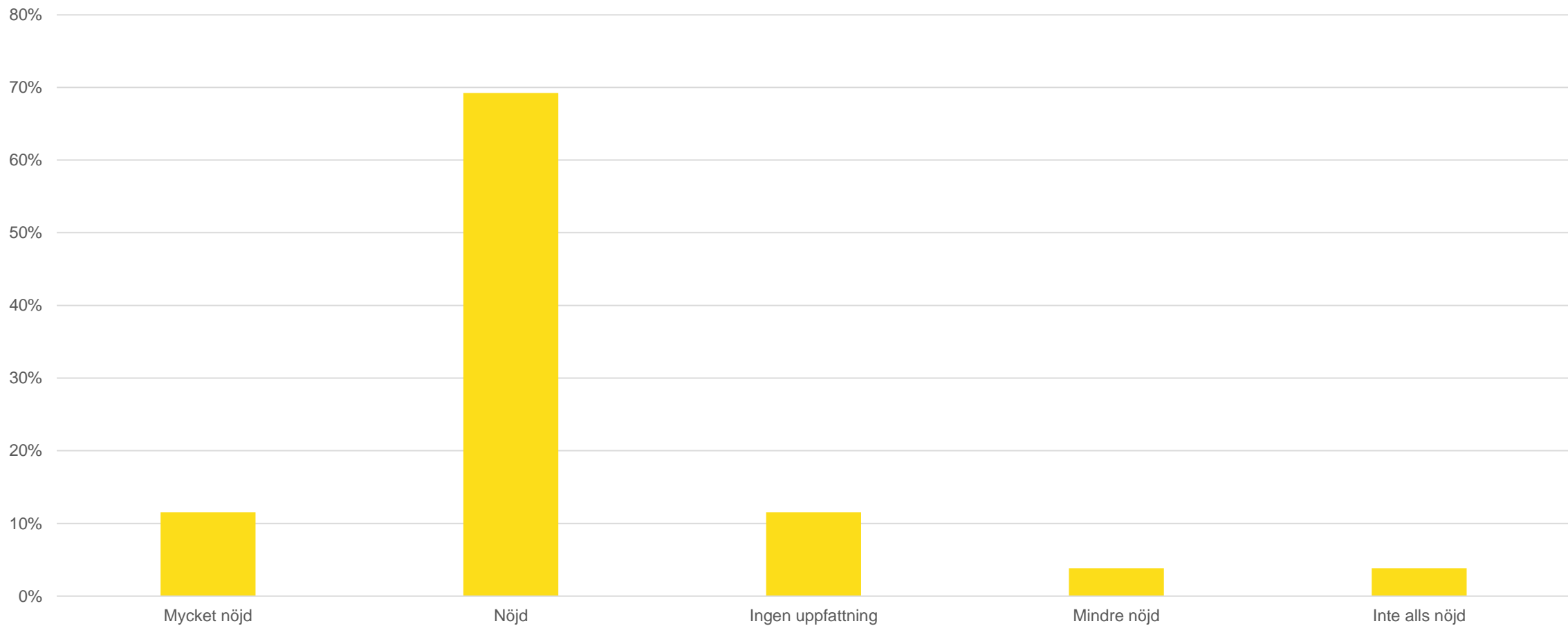
Hur nöjd är du med sommaren som helhet?

MARIESTAD

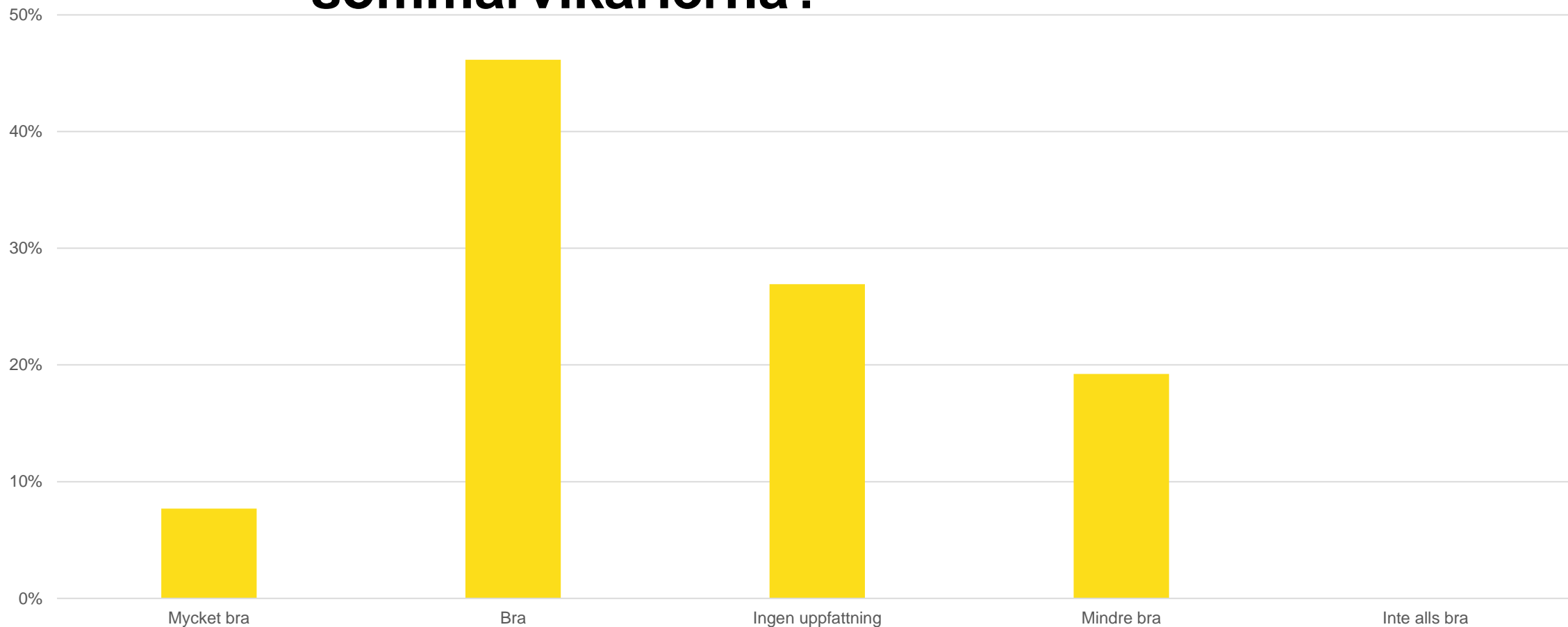
Hur nöjd är du med sommarvikarierna som helhet

MARIESTAD

Hur upplever du att det nya introduktionspaketet har fungerat för sommarvikarierna?

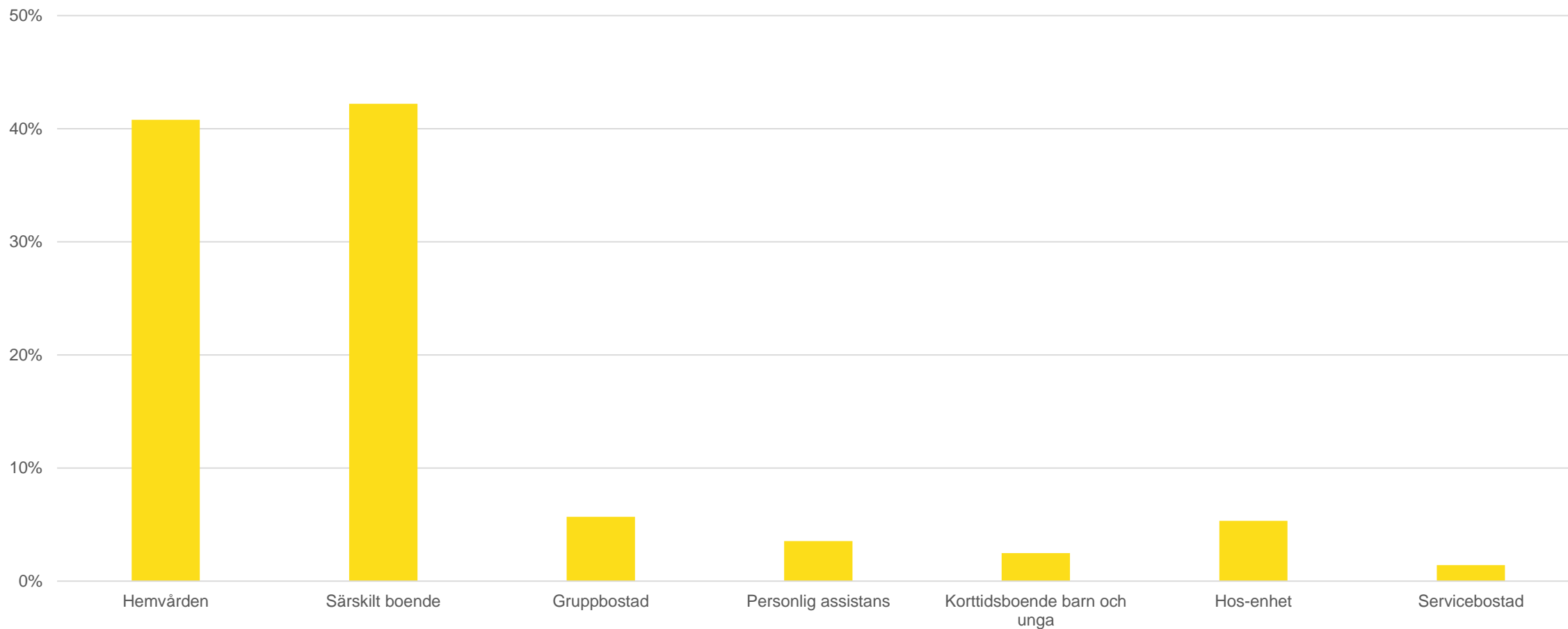

MARIESTAD

Ordinarie personal

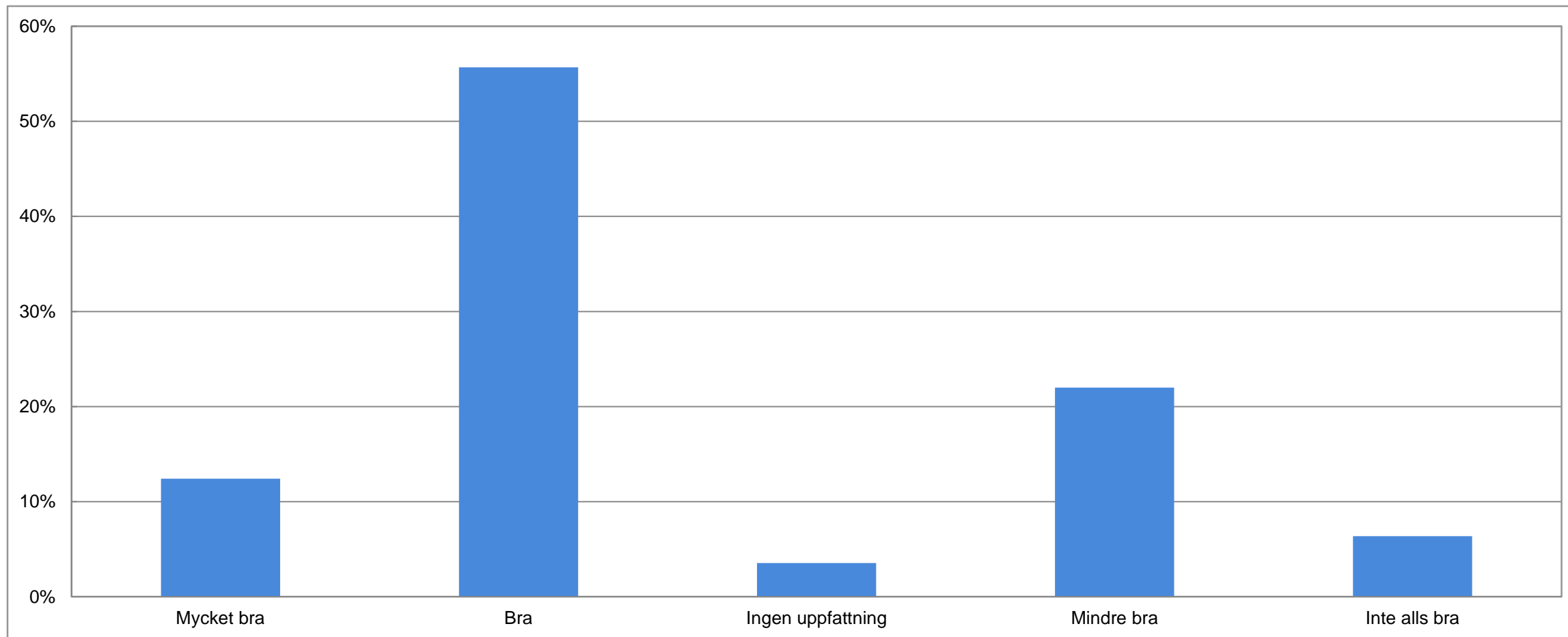
Inom vilken inriktning arbetar du?

MARIESTAD

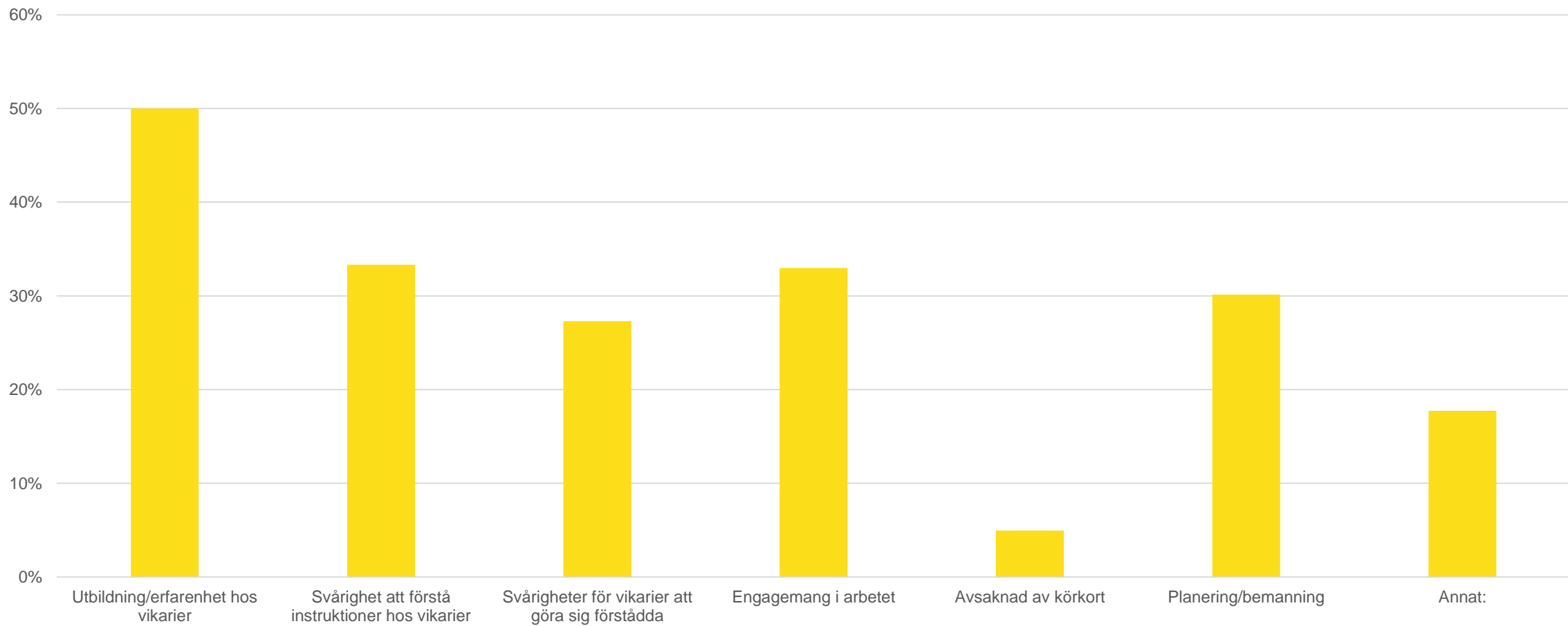
Hur är din totala upplevelse av sommarsituationen på ditt arbetsställe?

MARIESTAD

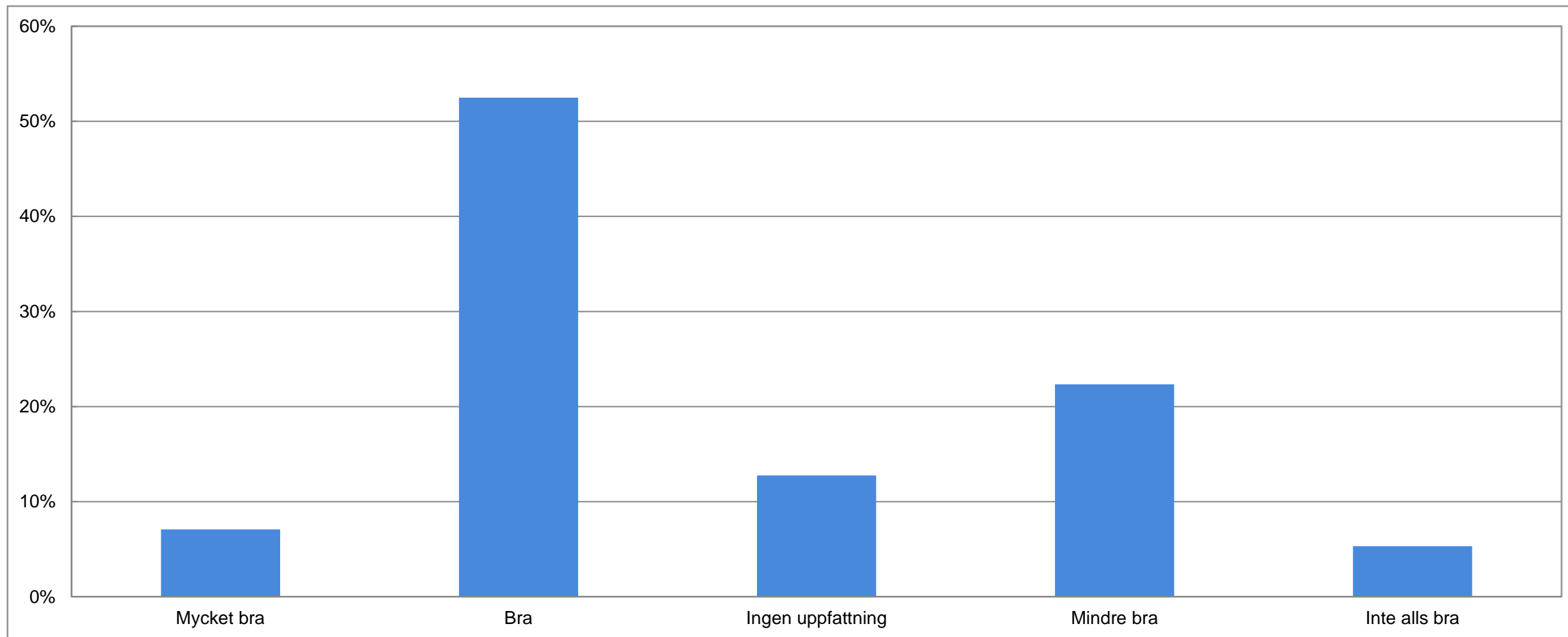
Vilka eventuella brister såg du?

MARIESTAD

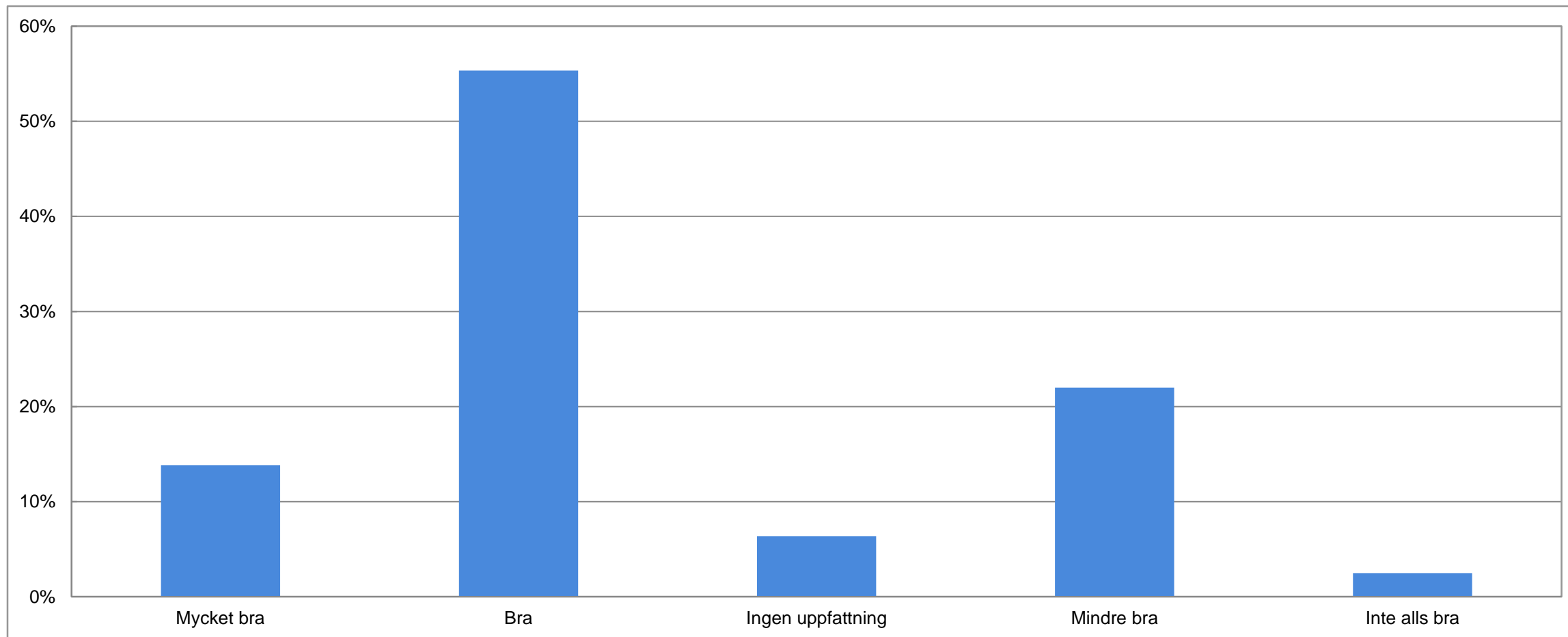
Hur upplever du att sommarplaneringen fungerade?

MARIESTAD

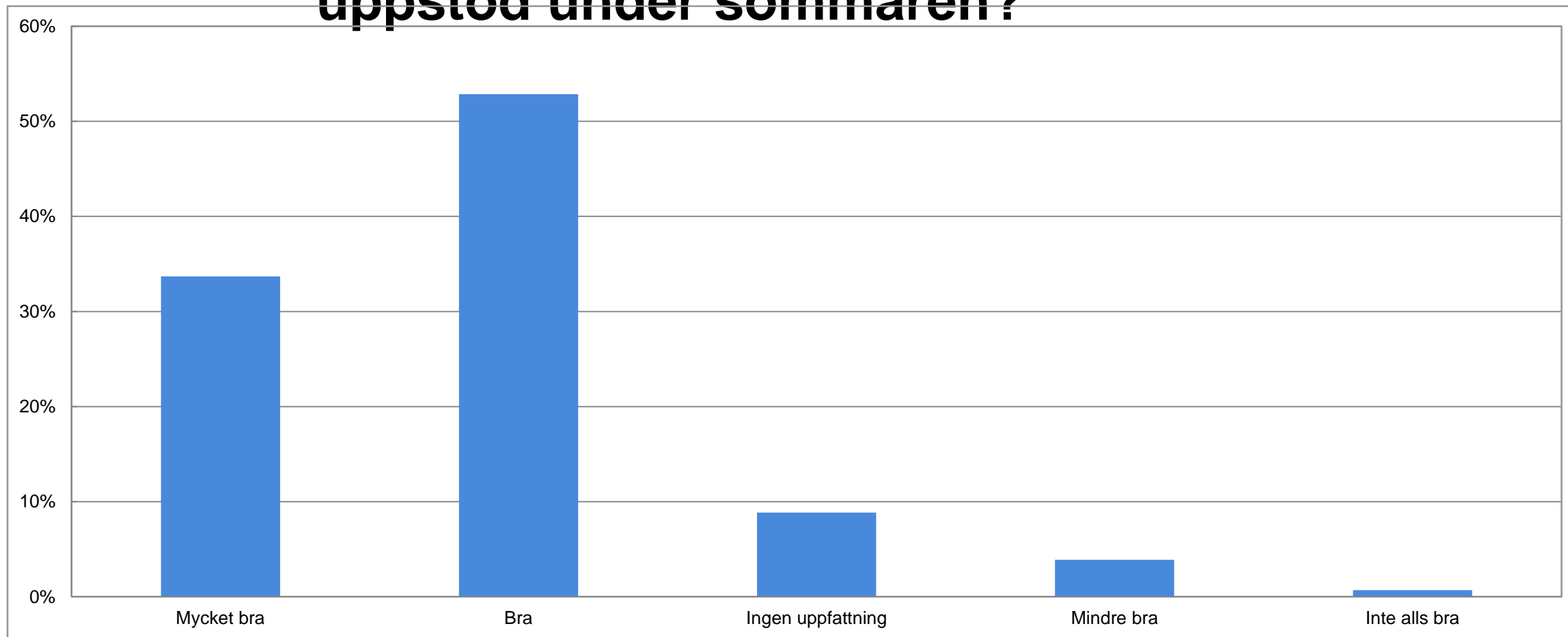
Hur upplever du att vikarierna fungerade under sommaren?

MARIESTAD

Hur upplever du att ni tillsammans i arbetsgruppen löste plötsliga problem som uppstod under sommaren?

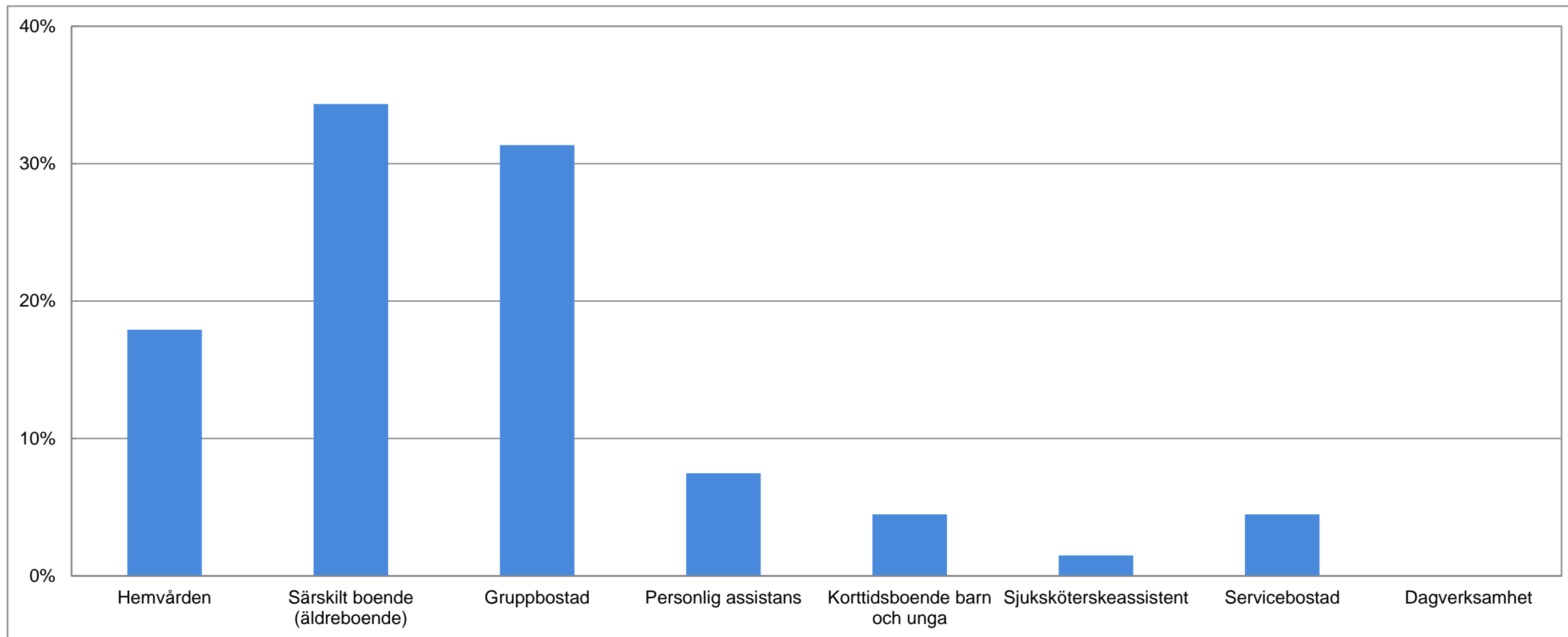
MARIESTAD

Sommarvikarier

MARIESTAD

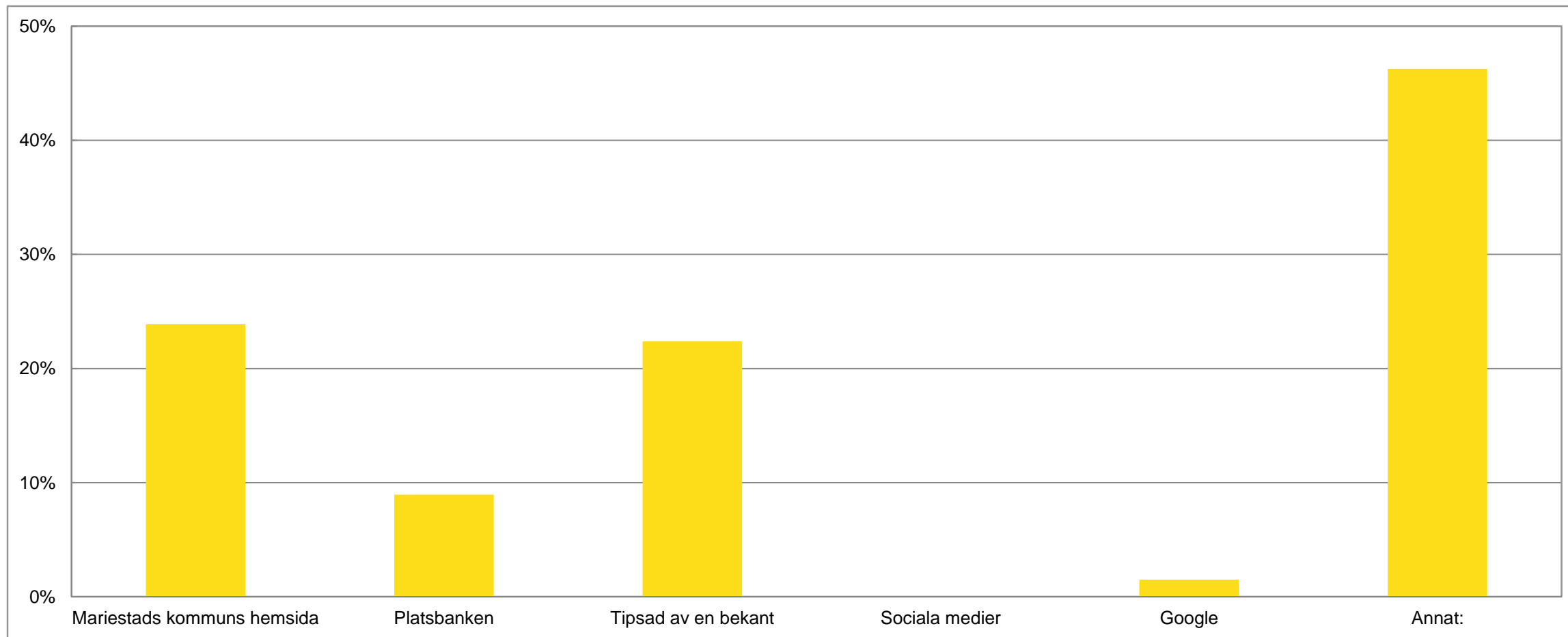
Vilken typ av verksamhet har du jobbat i?

MARIESTAD

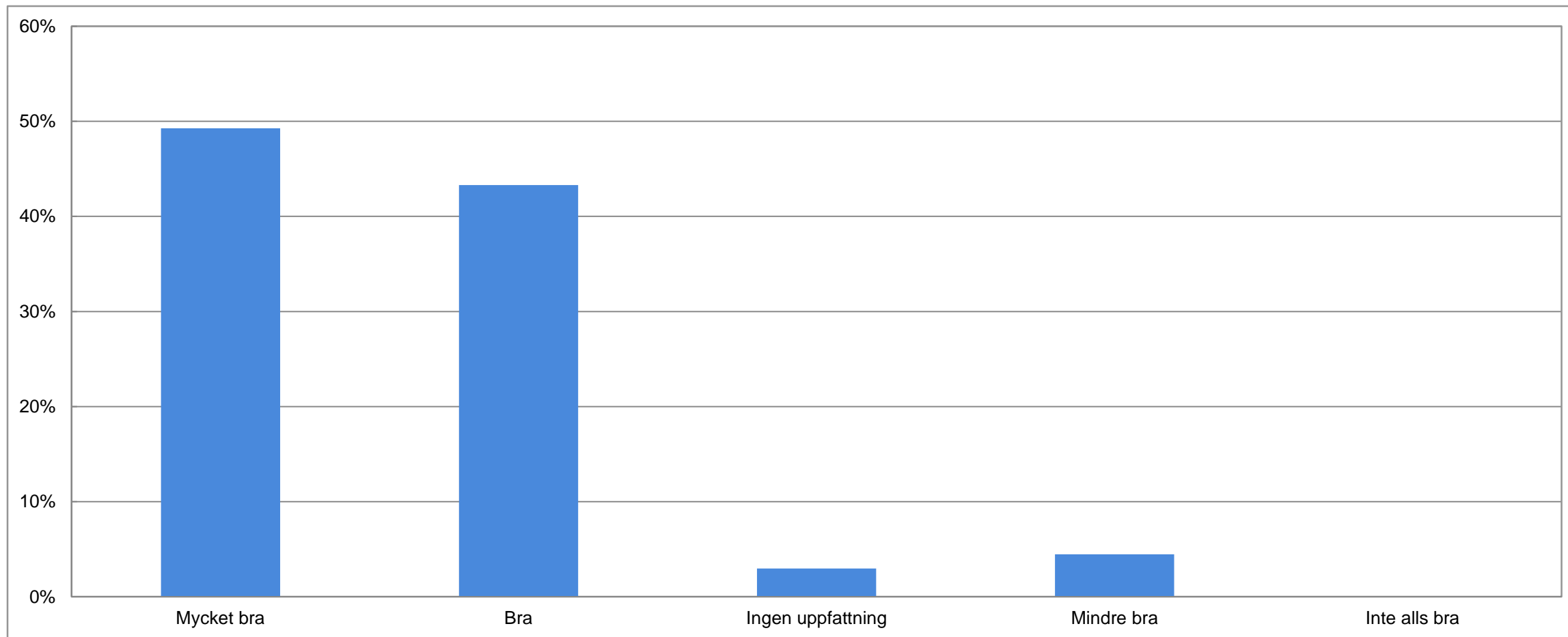
Hur fick du reda på att kommunen hade lediga tjänster för sommarvikariat?

MARIESTAD

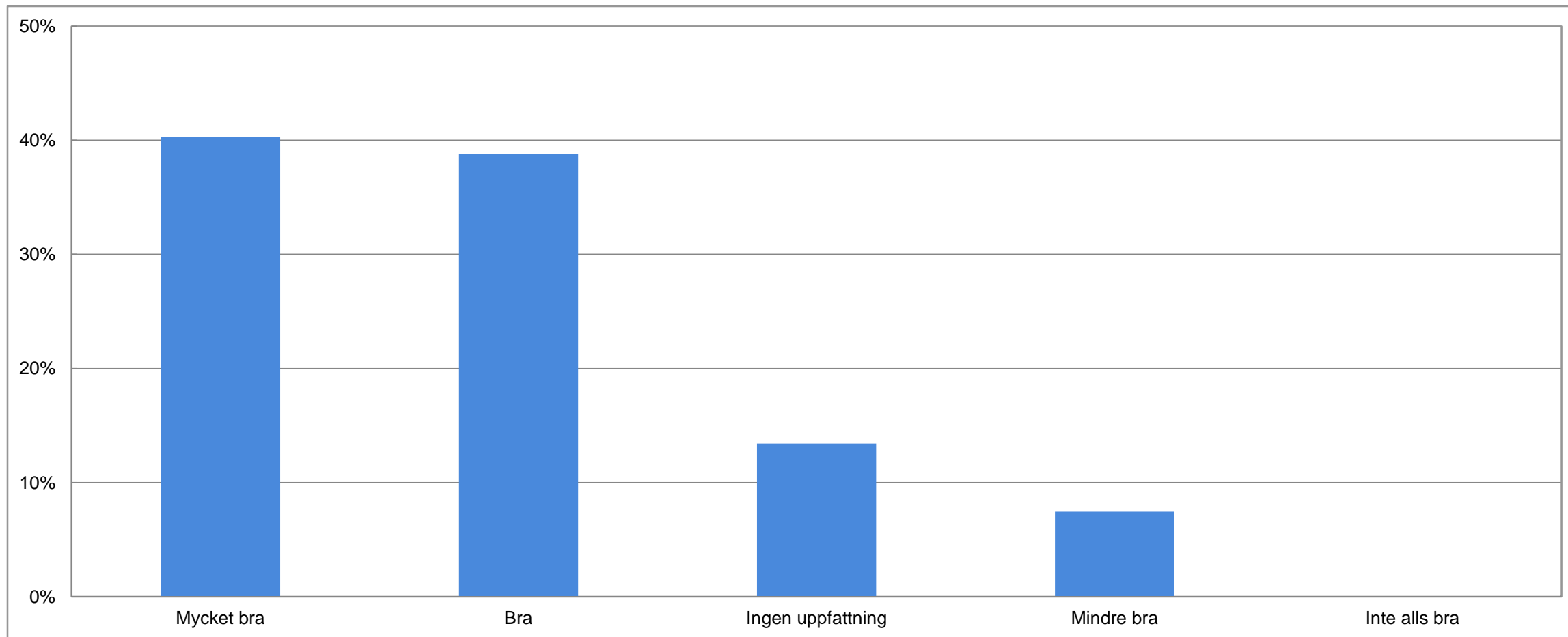
Hur upplevde du ditt sommarjobb?

MARIESTAD

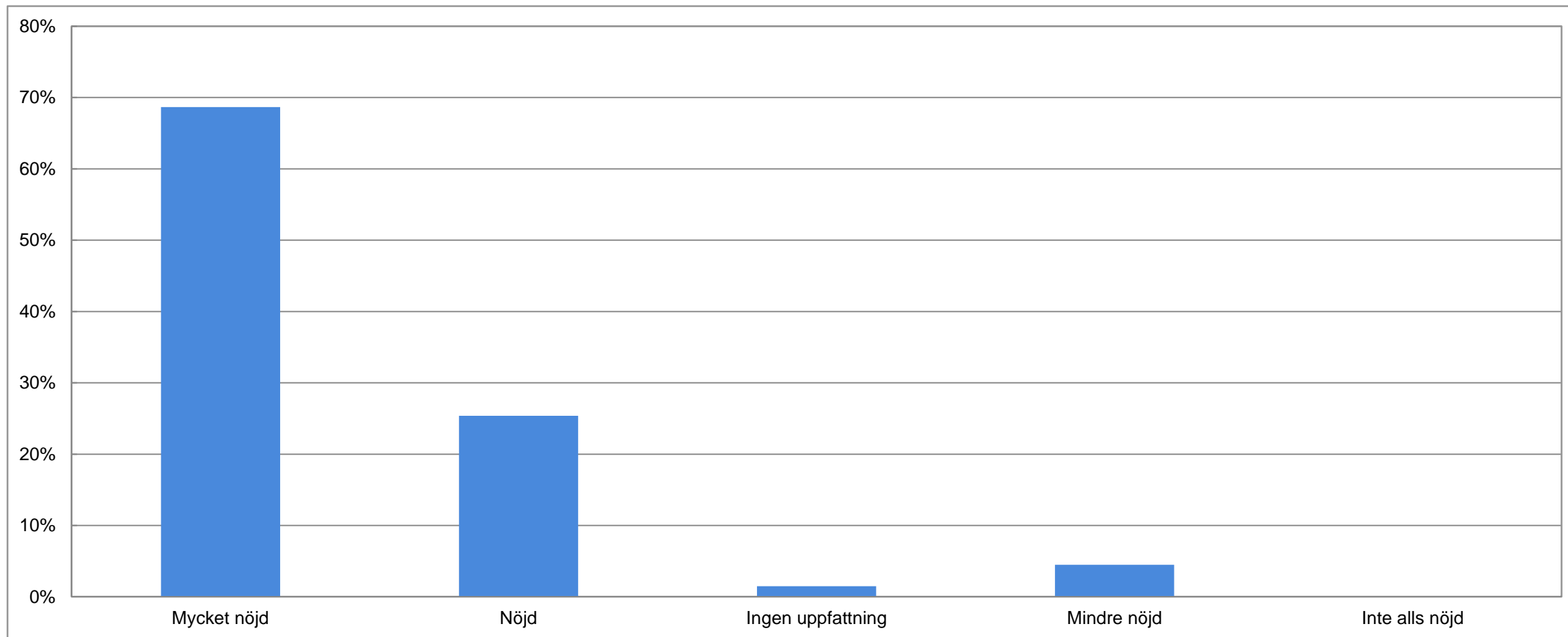
Hur upplevde du introduktionen som du fick till jobbet?

MARIESTAD

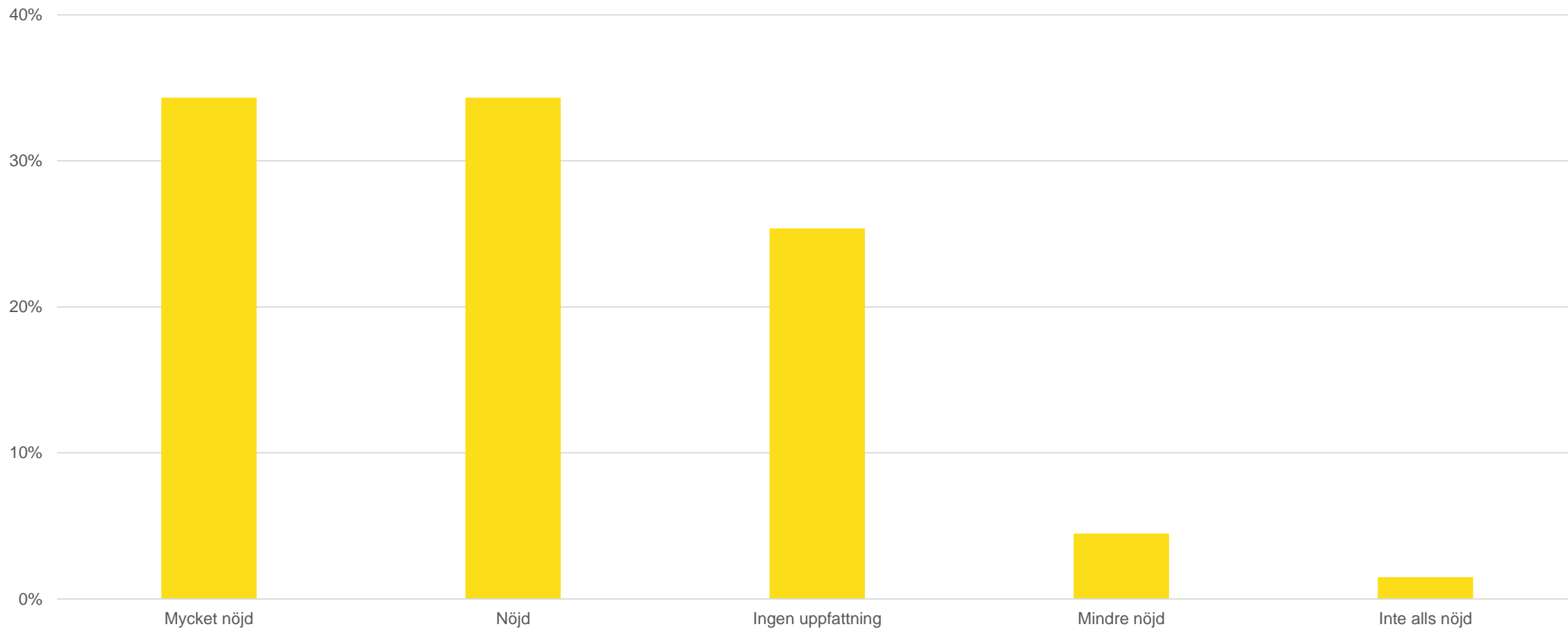
Hur nöjd är du med stödet från dina kollegor under sommarjobbet?

MARIESTAD

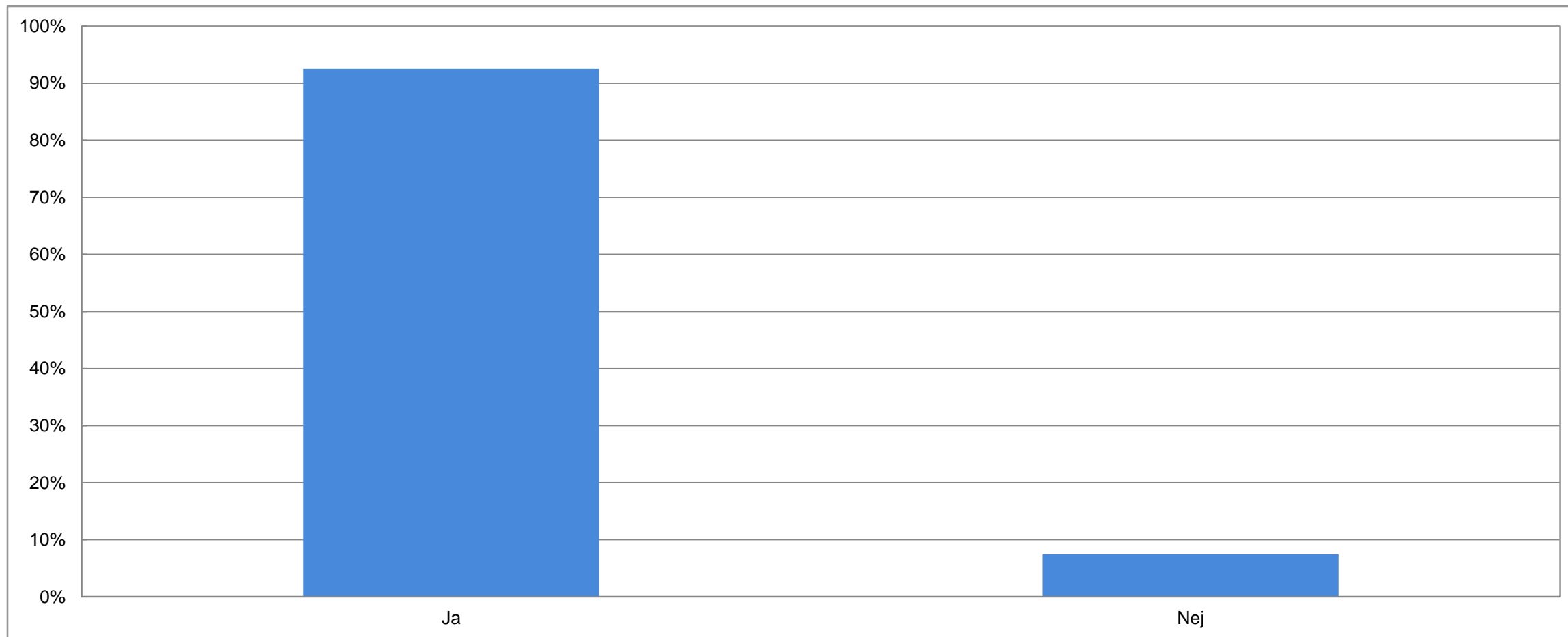
Hur nöjd är du med stödet från din närmsta chef under sommarjobbet?

MARIESTAD

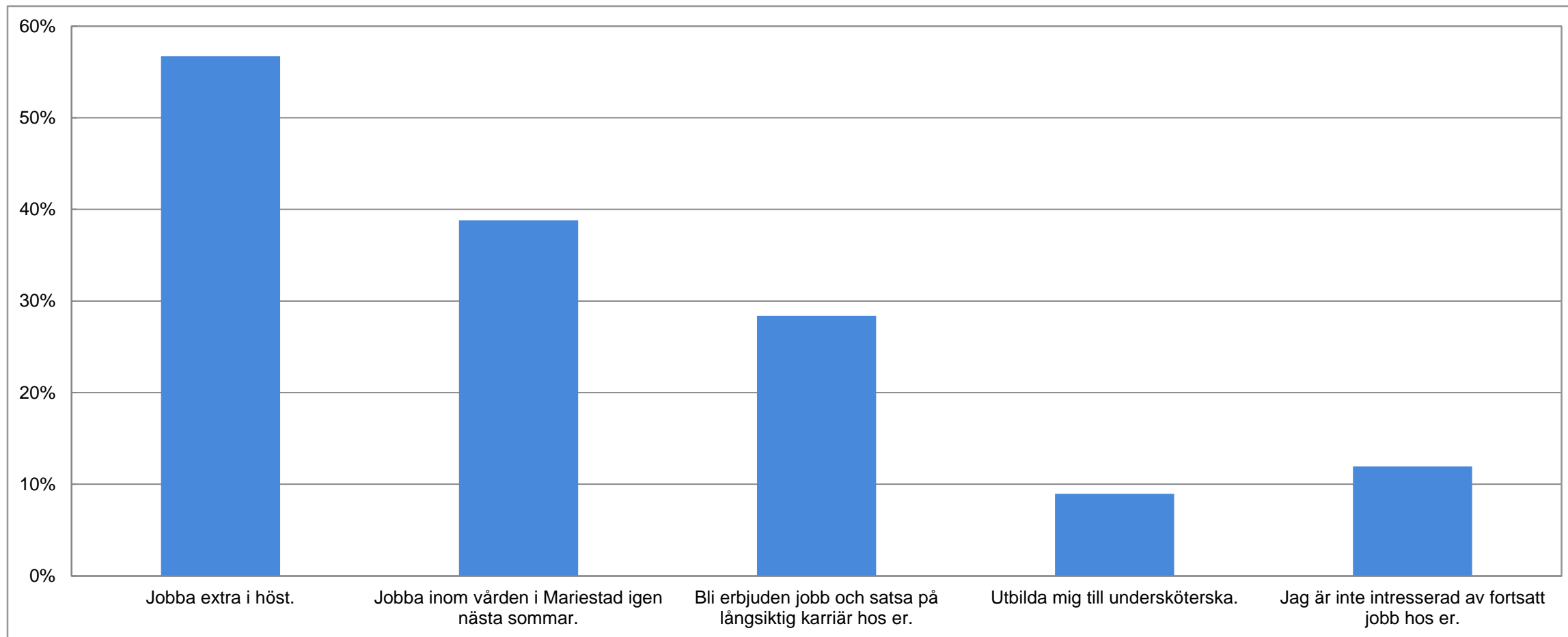
Skulle du rekommendera jobbet till någon annan?

MARIESTAD

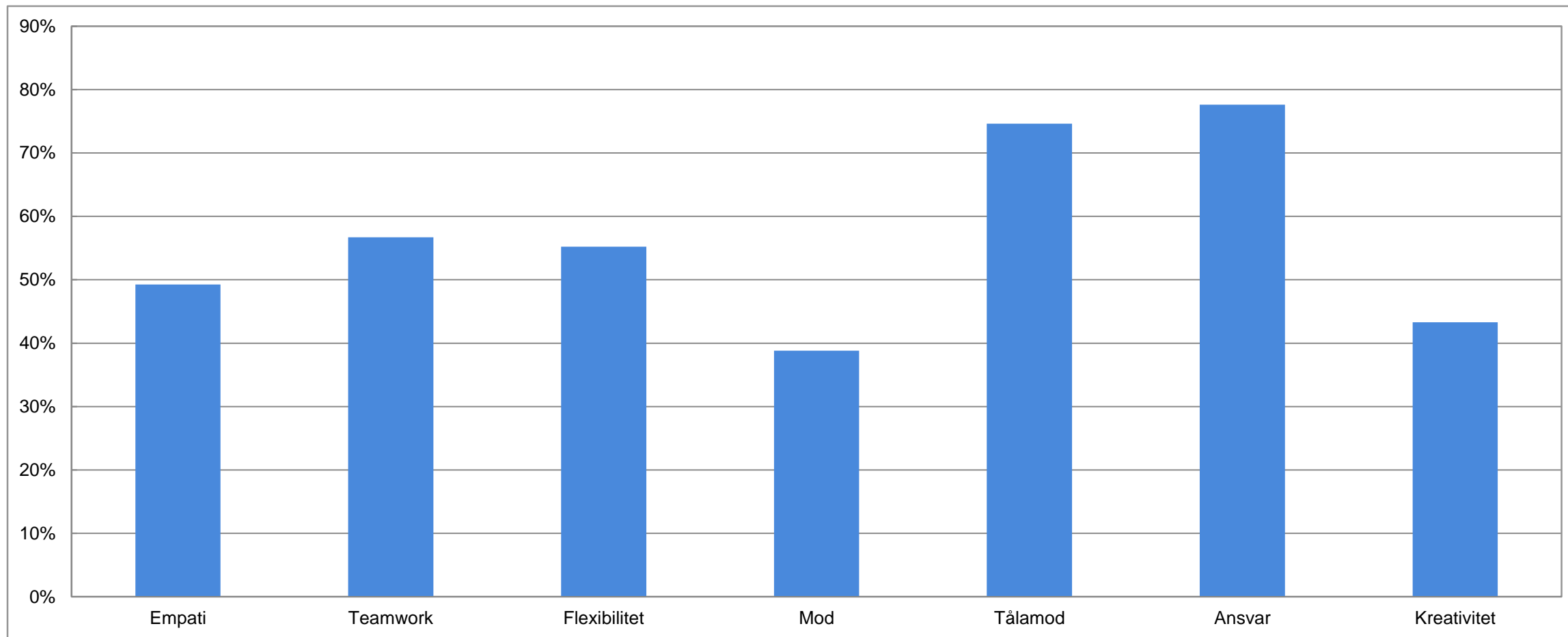
Jag är intresserad av att... (Du kan göra fler val)

MARIESTAD

Vilka egenskaper har du utvecklat tack vare ditt sommarjobb? (Du kan göra fler val)

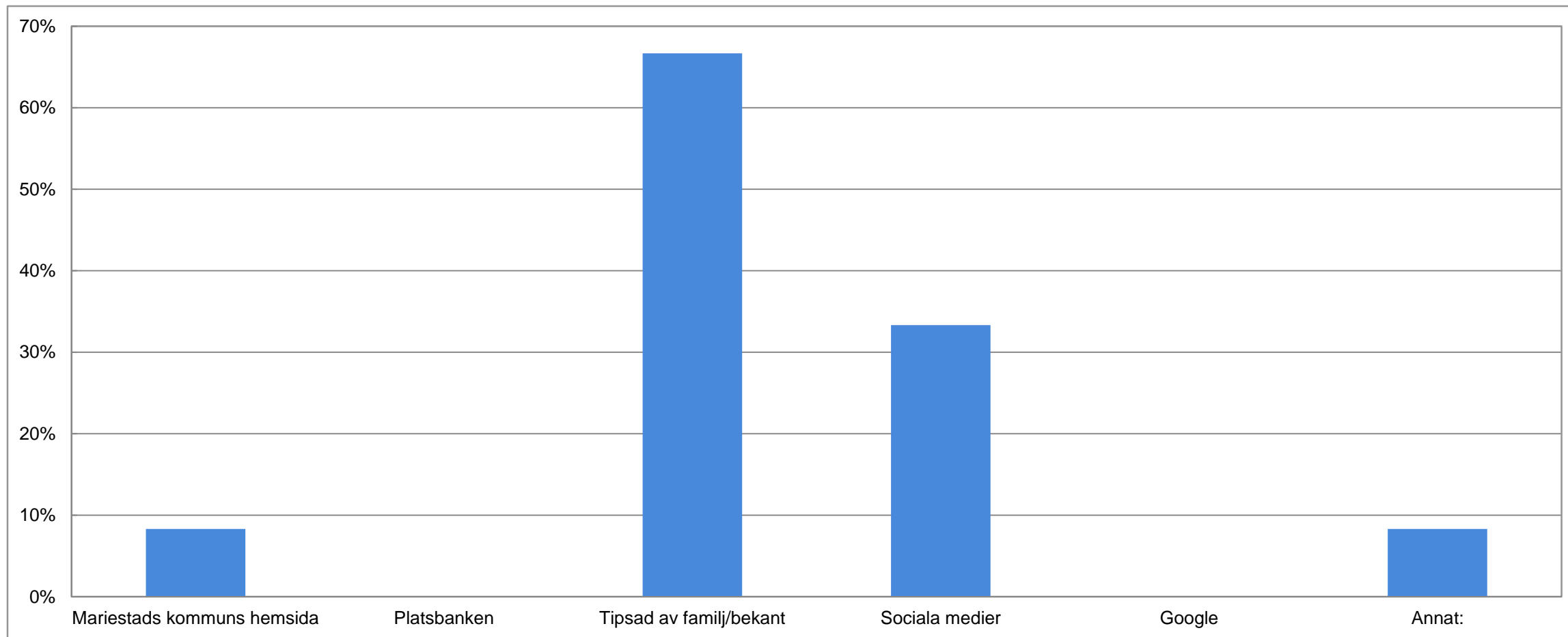
MARIESTAD

Ungdomssommarjobbare på Säbo

MARIESTAD

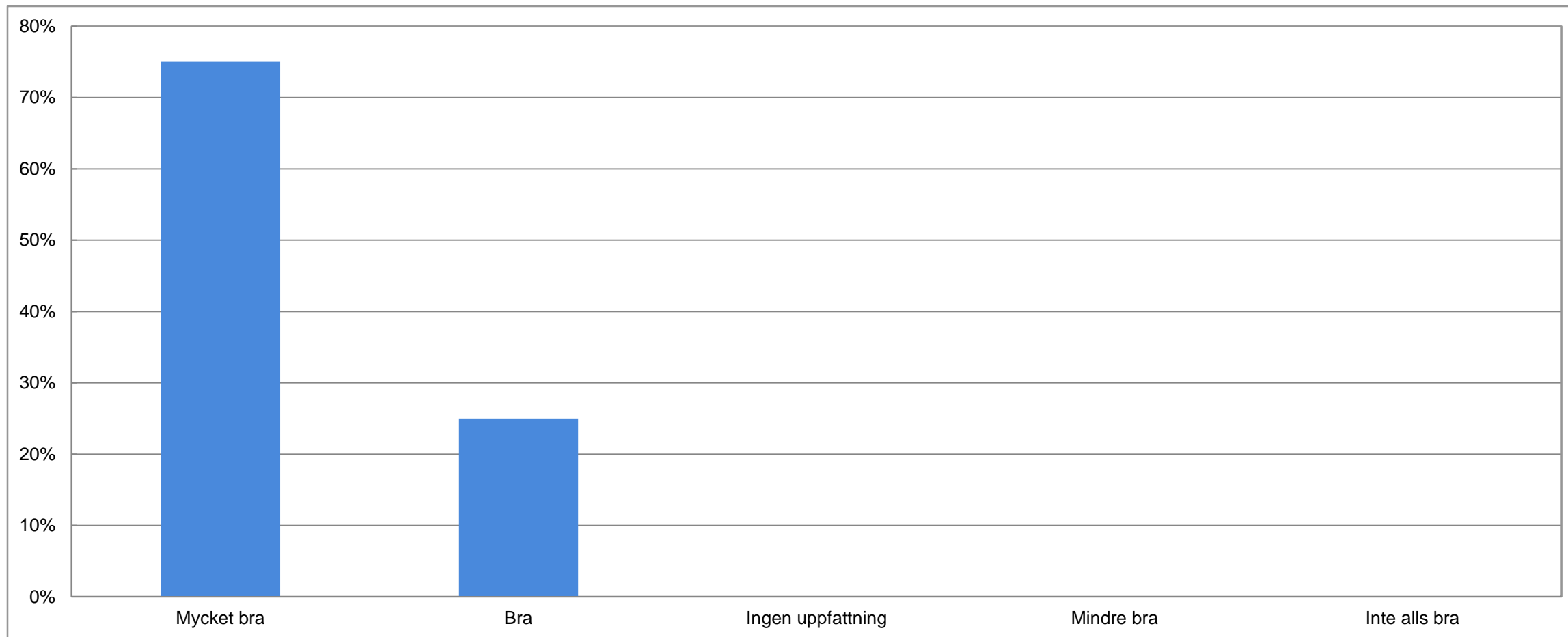
Hur fick du reda på att kommunen hade lediga tjänster för ungdomssommarjobb?

MARIESTAD

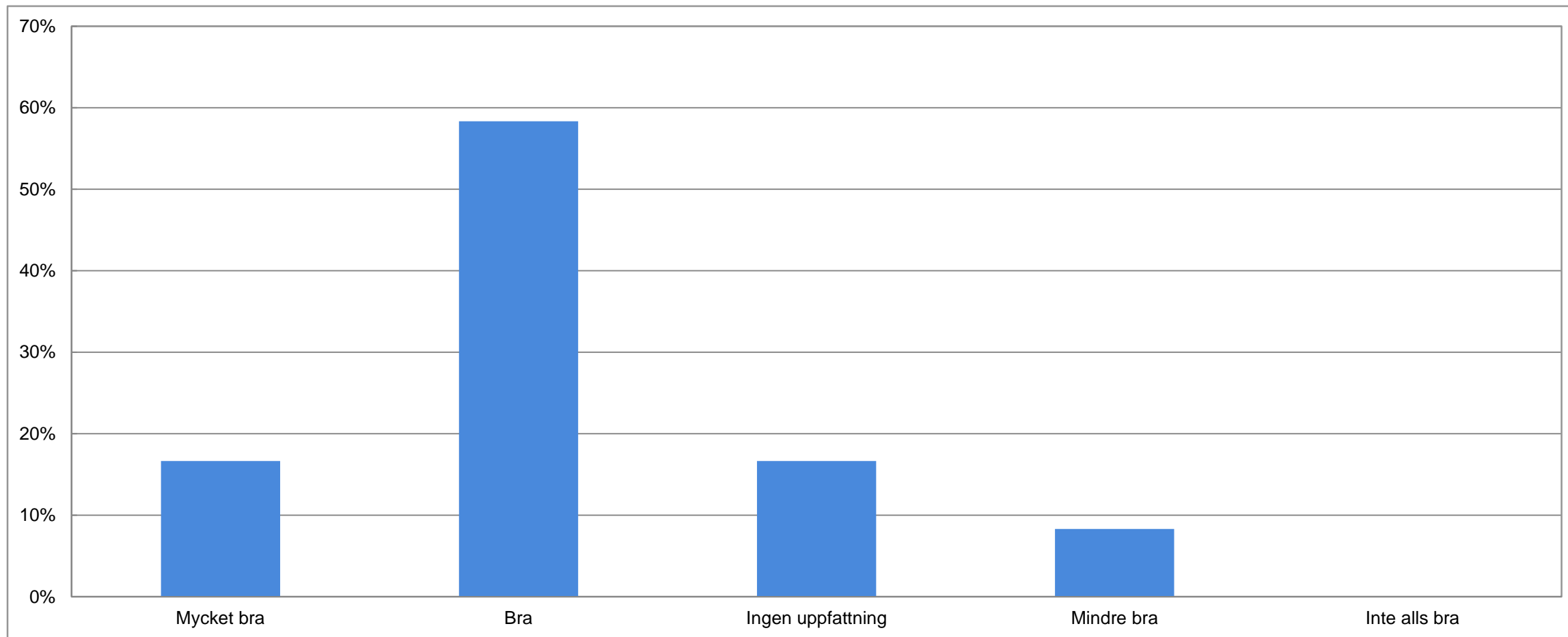
Hur upplevde du ditt sommarjobb?

MARIESTAD

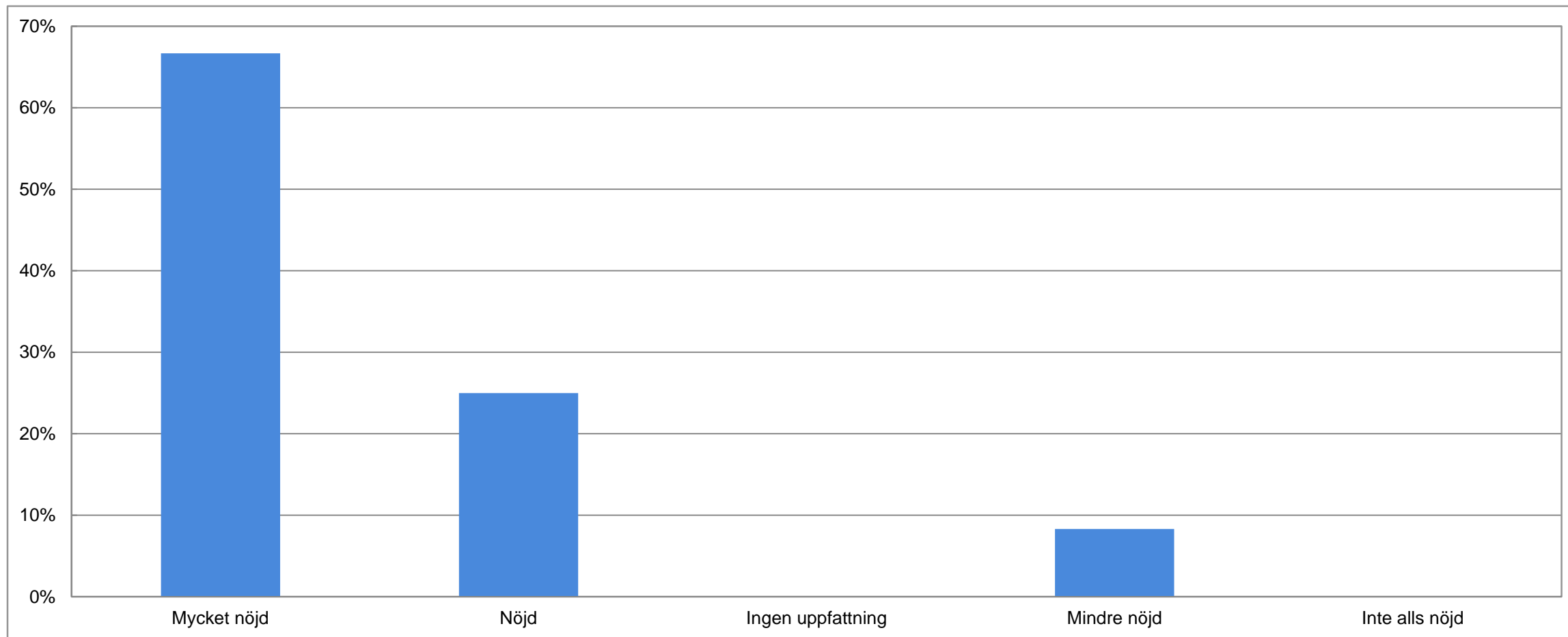
Hur upplevde du introduktionen som du fick till jobbet?

MARIESTAD

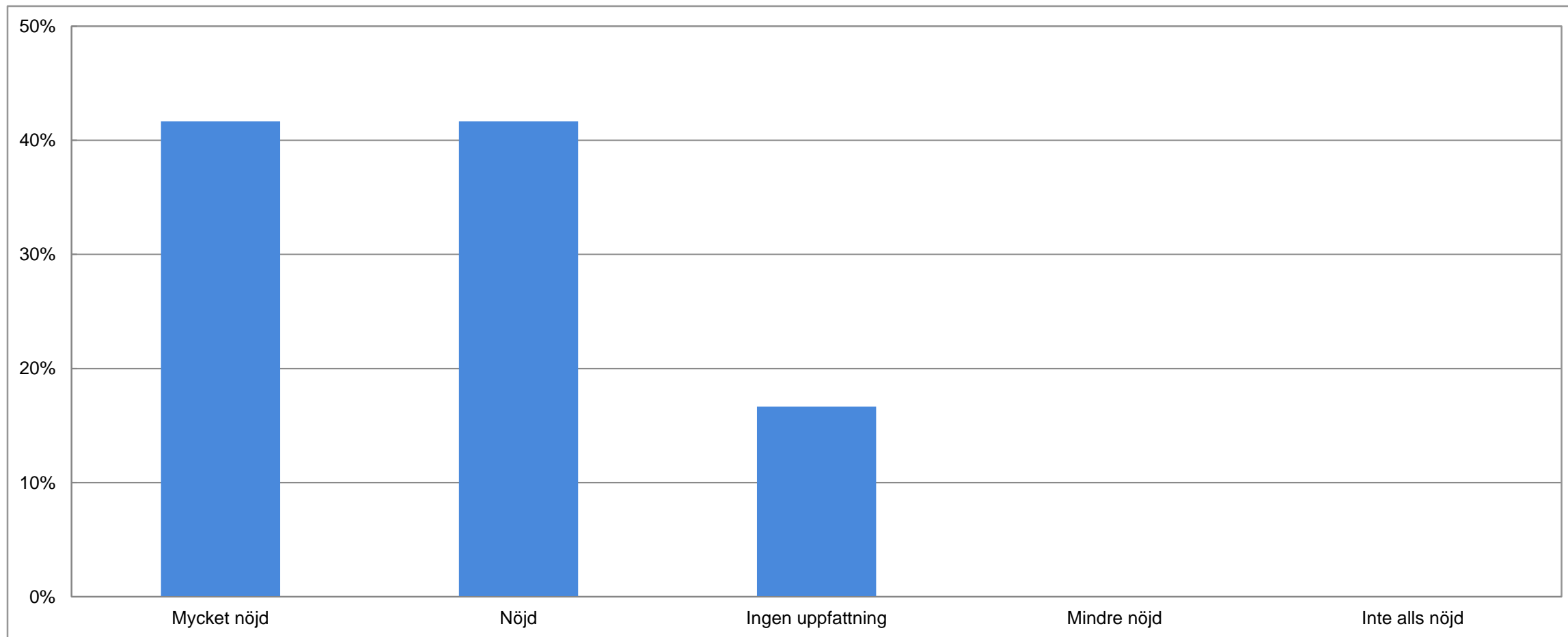
Hur nöjd är du med stödet från dina kollegor under sommarjobbet?

MARIESTAD

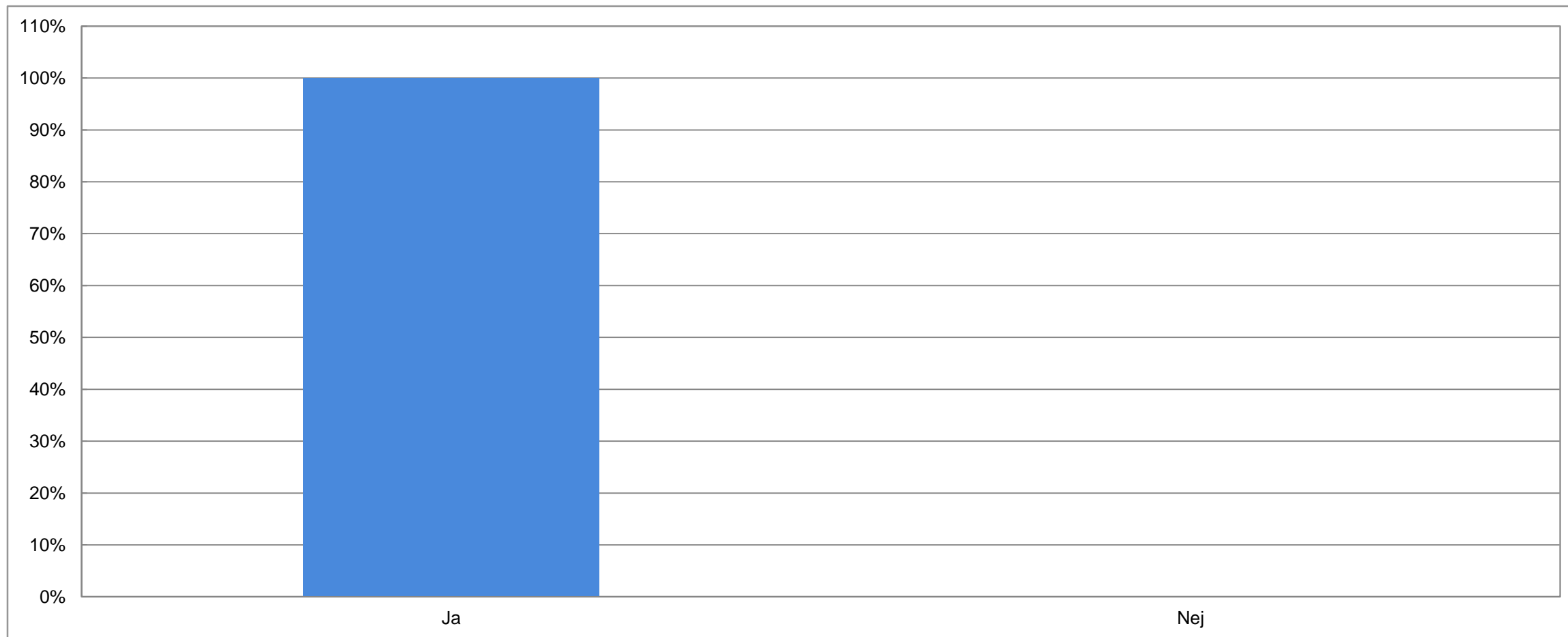
Hur nöjd är du med stödet från din närmsta chef under sommarjobbet?

MARIESTAD

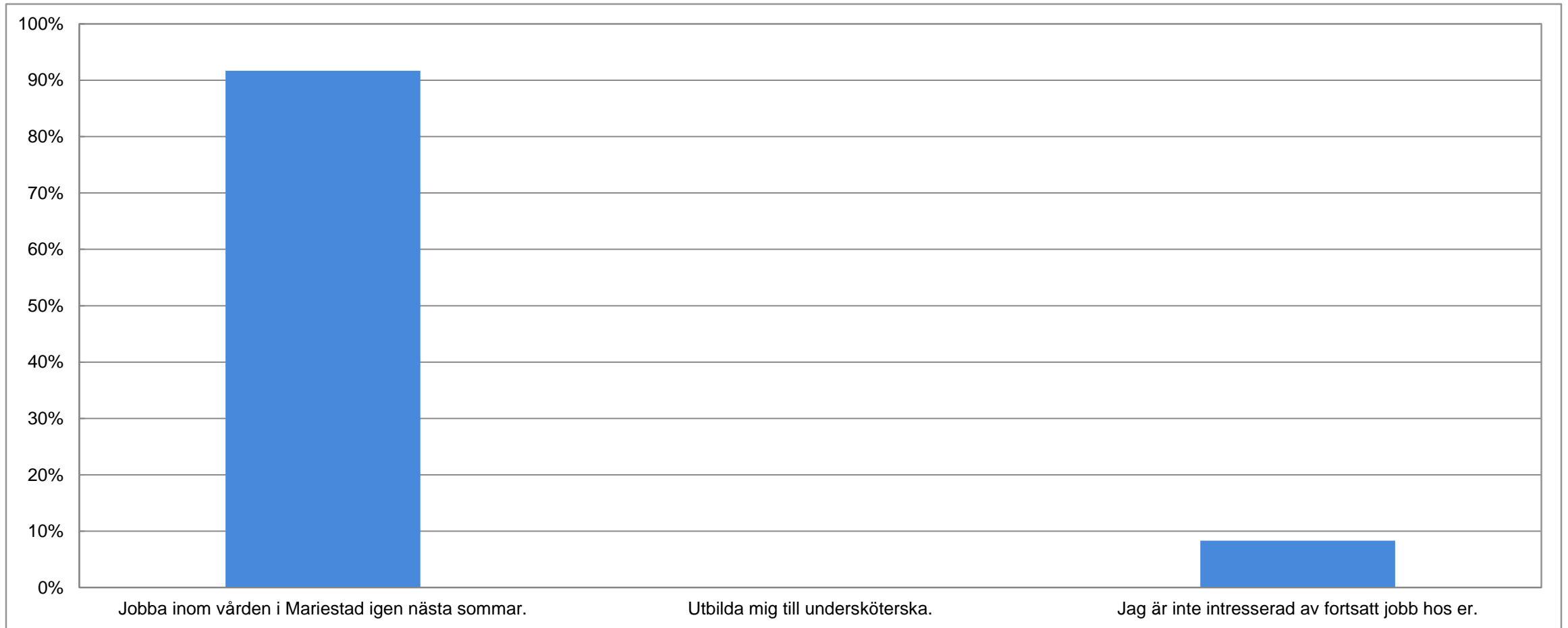
Skulle du rekommendera jobbet till någon annan?

MARIESTAD

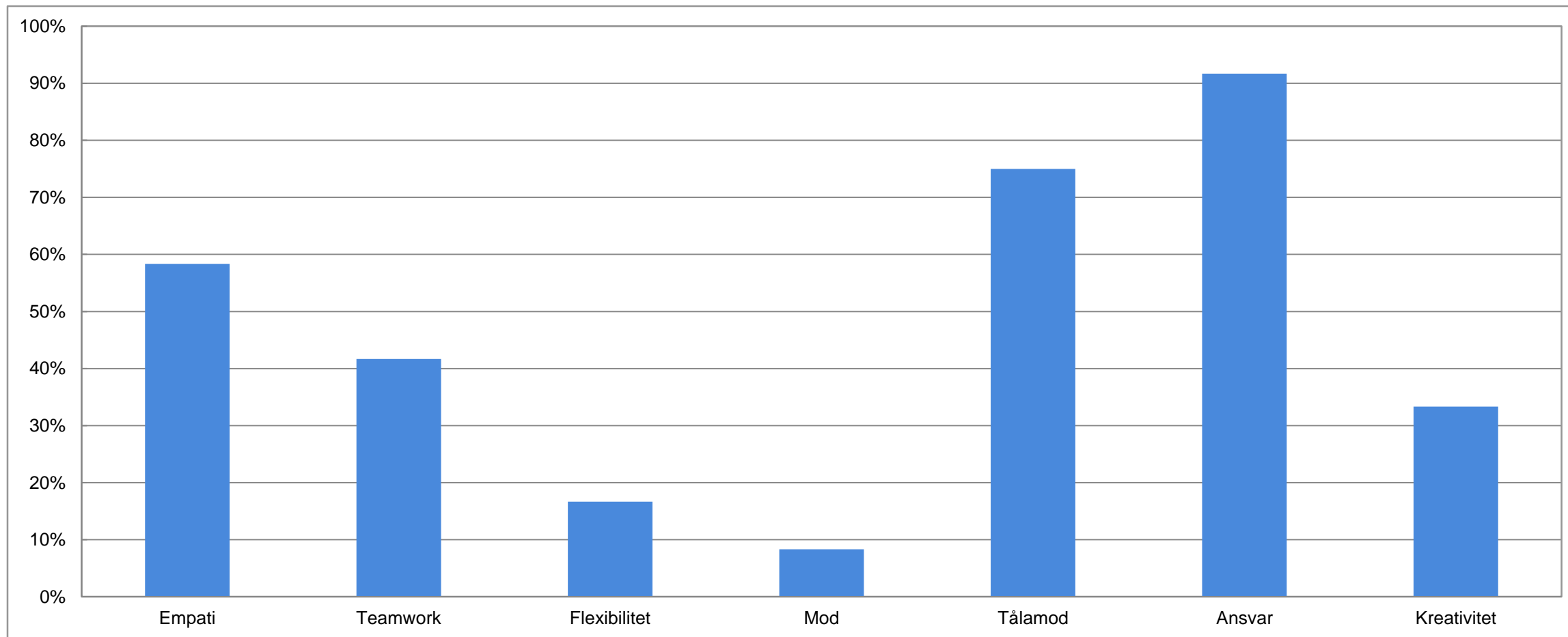
Jag är intresserad av att...

MARIESTAD

Vilka egenskaper har du utvecklat tack vare ditt sommarjobb? (Du kan göra fler val)

MARIESTAD

Vilka var dina tre huvudsakliga arbetsuppgifter? (kryssa i tre alternativ)

